Nr. 199 | Kraków. Piątek 9 Maja 1919. | Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	120 kor. — h.	60 kor. — h.	30 kor. — h.	10 kor. — h.
z odnoszeniem do domu .	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
W Polsce:				
z jednorazową przesyłką poczt.	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
z dwurazową „ „	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W państwie niemieckiem „ .	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W innych państwach	168 „ — „	84 „ — „	42 „ — „	14 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy"** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. kasy oszczędności 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 40 h.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja 1, 5 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 40 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy". — **Główna trafika w Rynku** — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupcsyca ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Soczynska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolgend Haassenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu, — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek. Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za pierwszy raz 90 hal., za każdy następny raz 70 hal., — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po K 2·50 od wiersza. — **Głosy publiczne** po 4 K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz K 1·50. **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

Traktat pokojowy

wręczony Niemcom dnia 7 maja 1919 r. w Wersalu.

Piętnaście artykułów traktatu pokojowego.

(W streszczeniu).

Wiedeń, 9 maja (PAT). Biuro koresp. donosi z Paryża:

Biuro Reutera donosi: **Traktat pokojowy, który został wręczony Niemcom, nie jest definitywnym dokumentem, składa się on z 15 rozdziałów.**

Ustęp I zawiera układ o związku narodów.

Ustęp II **wykreśla geograficzne granice Niemiec, począwszy od północno-wschodniego punktu obecnej granicy belgijskiej.**

Ustęp III składa się z 12 klauzul, zobowiązujących Niemcy do uznania zmian politycznych, które wprowadzi pokój w Europie. **Stwarza on dwa nowe państwa mianowicie Czecho-Słowacyę i Polskę i przewiduje kroki w celu ich** uznania, rewiduje podstawę suwerenności Belgii, zmienia jej granice, tworzy nowy system rządów w Luksemburgu i w zagłębiu Saary i oddaje Alzacyę i Lotaryngię Francyi. Czyni przygotowania do przyłączenia odpowiednich terytoryów **Szlezwiku do Danii i żąda** uznania niezawisłości Austryi.

Ustęp IV dotyczy **politycznej rekonstrukcyi terytoryów pozaeuropejskich, zawiera ogólną rezygnacyę Niemiec z zagranicznych kolonij i praw;** przyznaje dalej Anglii protektorat nad Egiptem, **anuluje akt z Algeciras.**

Ustęp V zawiera wojskowe, morskie i aeronautyczne warunki i ogranicza rozmiar niemieckiej armii i floty, znosi powszechną służbę wojskową w Niemczech jako pierwszy krok do ogólnego rozbrojenia.

Ustęp VI nakłada na wszystkie państwa podpisane na traktacie obowiązek utrzymywania wszystkich grobów poległych na wojnie i reguluje sprawę powrotu jeńców wojennych.

Ustęp VII dotyczy odpowiedzialności i kary i **przewiduje postępowanie sądowe przeciw byłemu cesarzowi Wilhelmowi.**

Ustęp VIII **dotyczy wynagrodzenia szkody i** naprawienia, które musi nastąpić ze strony Niemiec, oraz zawiera specyalne zarządzenia co do dokumentów i trofeów, zabranych przez Niemcy w poprzednich wojnach.

Ustęp IX zawiera klauzule finansowe w celu urzeczywistnienia zarządzeń poprzedniego ustępu.

Ustęp X jest bardzo długi i skomplikowany i przywraca moc obowiązującą umów i koncesyj, wynikłych z interesów niepolitycznych np. co do poczt, telegrafów, zdrowotności itp., które obowiązywały przed wojną. Ustęp ten zawiera specyalne postanowienie co do handlu opium i podobnymi środkami.

Ustęp XI dotyczy żeglugi powietrznej.

Ustęp XII zawiera klauzulę co do międzynarodowej kontroli portów, kanałów, kolei ze specyalnemi postanowieniami co do kanału kilońskiego.

Ustęp XIII dotyczy umowy co do pracy.

Ustęp XIV zawiera gwarancye przeprowadzenia traktatu.

Ustęp XV składa się z szeregu klauzul gwarancyjnych i dotyczy notyfikacyi traktatu.

Rozwinięcie poszczególnych artykułów.

ZWROT ZIEM NA RZECZ POLSKI.

W ustępie I. Niemcy uznają pełną niezawisłość niemieckiej Austryi. Granica Czechosłowacyi wobec Niemiec pozostanie takasama, jak granica Czech w r. 1914. Niemcy odstępują Polakom większą część Górnego Śląska, Poznańskie i prowincye zachodnich Prus na lewym brzegu Wisły. Południowa i wschodnia granica wschodnich Prus od strony Polski będzie ustalona na podstawie plebiscytu.

Gdańsk wraz ze swą bezpośrednią okolicą będzie wolnem państwem. Niemiecko-duńska granica będzie ustalona zgodnie z życzeniami ludności. Traktat z Brześcia Litewskiego zostaje anulowany. Niemcy rezygnują ze wszystkich swoich praw, tytułów prawnych i przywilejów co do swoich posiadłości, położonych poza Europą. Niemcy rezygnują na rzecz państw sojuszu i sprzymierzonych ze swoich wszystkich zamorskich posiadłości, podobnie też w odniesieniu do Chin ze wszystkich swoich przywilejów w Chinach.

GRANICE NIEMIEC.

Ustęp II. dotyczy granic Niemiec. Granice Niemiec ustalone są w dwóch artykułach. Pierwszy traktuje o właściwych Niemcach, drugi o Prusach wschodnich. **Linia graniczna między nowem państwem polskiem z jednej strony a wschodniemi Prusami z drugiej strony i linia graniczna między wschodniemi Prusami a Litwą są o tyle w szczegółach ustalone, że nie będą** pozostawione komisyom granicznym celem uregulowania na miejscu.

Granica Luksemburgu i Szwajcaryi jest **taka sama, jak w sierpniu 1914 roku. Granica z Francyą jest taka, jaką była dnia 13 lipca 1870 roku z zastrzeżeniem co do zagłębia Saary. Granica z Austryą jest taka, jak dnia 3 sierpnia 1914 roku aż do punktu, gdzie się zaczyna** granica nowego państwa czeskiego. **Granica czesko-słowacka idzie wzdłuż starej granicy między Niemcami a Austryą aż do punktu, gdzie się zaczyna nowe państwo polskie. Granica między Niemcami a Danią i część granicy między Prusami wschodniemi a Polską pozostawiona jest rozstrzygnięciu plebiscytu.**

Ustęp III. postanawia, że Niemcy mają się zgodzić na zniesienie traktatu z roku 1839, na mocy którego Belgia została uznaną za neutralną. Odnośnie do Luksemburga odwołują Niemcy wszystkie swoje traktaty i konwencye z W. Ks. Luksemburskiem i uznają, że Luksemburg od 1 stycznia 1919 roku przestał być częścią niemieckiego związku celnego.

Odnośnie do lewego brzegu Renu zarządza traktat, że Niemcy **na terytoryum przynajmniej 50 kilometrów na wschód od Renu nie będą mieli prawa budować żadnych fortyfikacyj.** Na tem terytoryum nie wolno Niemcom ani stale, ani czasowo utrzymywać wojska, ani też instytucyj, służących do ułatwienia mobilizacyi. — **Jeżeli nastąpi naruszenie tego artykułu, wówczas będą Niemcy uważane za kraj, który popełnił** krok nieprzyjacielski przeciw sygnataryuszom traktatu **i jako kraj, który zamierza naruszyć pokój światowy.**

ODSZKODOWANIE WOJENNE.

Jako kompensatę za zniszczenie kopalń we Francyi północnej i jako zapłatę na rachunek odszkodowania **odstąpią Niemcy Francyi w pełne posiadanie zagłębie Saary ze wszystkimi** środkami i urządzeniami. Będzie ono oszacowane przez komisyę i włączone do sumy odszkodowania. Po latach 15 nastąpi plebiscyt w celu usłyszenia życzenia ludności co do przynależności **państwowej.**

PLEBISCYT W PRUSACH WSCHODNICH I ZACHODNICH.

Co się tyczy plebiscytu w sprawie południowej i północnej granicy Prus wschodnich, zarządza się, **że pierwsze głosowanie ma nastąpić w rejencyi olsztyńskiej na obszarze między południową granicą Prus Wschodnich a północną granicą rejencyi olsztyńskiej od miejsca, gdzie dotyka ona linii granicznej między Prusami wschodniemi a zachodniemi aż do punktu, w którym łączy się ona z linią graniczną między okręgami oleckim i węgoborskim, który** określa dalej północna linia graniczna od Olecka aż do miejsca, w którem przecina się ona z obecną granicą państwa.

Drugie głosowanie ma nastąpić na obszarze podsztumskim (Stuhm) i rózogórskim (Rosenberg) i w części okręgu malborskiego i kwidzyńskiego, położonej na wschód od Wisły.

W obu wypadkach mają wojska niemieckie i władza w przeciągu 15 dni po zawarciu pokoju kraj opuścić. Obszary te będą oddane pod administracyę komisyi międzynarodowej, złożonej z pięciu członków, którzy będą zamianowani przez pięć państw, związanych sojuszem i przymierzem. **Zadaniem tej komisyi będzie** przeprowadzenie swobodnego, sprawiedliwego i tajnego głosowania. Zaproponuje ona następnie pięciu mocarstwom linię graniczną i ukończy swe prace, skoro granica będzie ustalona, a nowe władze wprowadzone w urzędowanie. Wschodnie Prusy będą miały wolny dostęp (freien Zugang) i wolne używanie Wisły. Wyskok północno-wschodni okolicy Kłajpedy musi być odstąpiony państwom sprzymierzonym. Niemcy uznają uregulowanie spraw narodowych tamtejszych mieszkańców.

GRANICA PAŃSTWA GDAŃSKIEGO.

Granice miasta Gdańska (Uwaga: w tekście niemieckim jest powiedziane w jednem miejscu wolne państwo Gdańsk, w drugiem zaś wolne miasto Gdańsk) **będą ustalone przez komisyę, która ma być zamianowaną w przeciągu 6 miesięcy po zawarciu pokoju. Komisya ta będzie** się składała z trzech przedstawicieli państw sojuszniczych i sprzymierzonych, oraz z jednego przedstawiciela Polski i jednego przedstawiciela Niemiec.

TRYBUNAŁ DLA WILHELMA II.

Wedle ustępu VII. ma być zażądane od rządu holenderskiego wydanie byłego cesarza Wilhelma. **Utworzony będzie osobny trybunał, do którego będzie należeć po jednym sędziu z każdego** z pięciu wielkich mocarstw. Trybunał, kierując się najwyższemi zasadami międzynarodowej polityki, będzie miał obowiązek orzec wszelką karę, **którą uzna za odpowiednią.**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ NIEMIEC ZA STRATY WOJENNE.

W ustępie o odszkodowaniu wojennem powiedziane jest: Państwa ententy i sprzymierzone czynią Niemcy **odpowiedzialnemi za wszystkie straty, jakie powstały wskutek wojny. Ogólna suma odszkodowania przekroczy może zdolność płacenia Niemiec. Niemcy biorą na siebie odszkodowanie wszystkich szkód, wyrządzonych osobom cywilnym, a które są określone w siedmiu kategoryach. Ogólne odszkodowanie,** do którego zapłacenia będą Niemcy zobowiązane, **a które podpada pod tych siedm kategoryj, ustalonem będzie najpóźniej do maja 1921 roku. Oprócz tego mają Niemcy zwrócić aliantom zabraną gotówkę i niektóre przedmioty, które mogą być rozpoznane. Jako natychmiastowy krok w kierunku odbudowy mają Niemcy w przeciągu dwóch lat zapłacić 20 miliardów marek w złocie, towarach, okrętach i w innej formie.** — **Komisya odszkodowania ma zbadać niemiecki system podatkowy.** Odnośnie do niemieckiej floty handlowej, uznaje rząd niemiecki prawo **aliantów do zwrócenia im (Ersatz) wszystkich ich okrętów, tona za tonę, klasa za klasę, podobnie też i okręty rybackie,** jakie w czasie wojny bądź to zostały zniszczone, bądź też uszkodzone. Mianowicie wszystkie niemieckie okręty handl. o pojemności 1.600 ton i wyżej w połowę okrętów od 1.600 do 1.000 ton, czwartą część wielkich okrętów rybackich i innych okrętów rybackich. Te okręty mają być w przeciągu dwóch miesięcy wydane.

Rząd niemiecki zgadza się na to, iż w przeciągu najbliższych sześciu lat wybuduje na rachunek koalicyi okrętów handlowych o łącznej pojemności 100.000 ton.

GWARANCYE TRAKTATOWE.

Ustęp XIV. wylicza gwarancye, jakie przysługują aliantom co do wypełnienia warunków traktatu pokojowego. Niemieckie terytoryum na zachód od Renu i przyczółki mostowe będą przez wojska sojusznicze i sprzymierzone obsadzone przez lat 15. Jeżeli Niemcy wypełnią warunki traktatu, wówczas będą opróżnione owe terytorya, między innemi przyczółek mostowy Kolonia po pięciu latach, wszystkie inne terytorya, między innemi przyczółek mostowy Koblencya, będą opróżnione po latach 10, reszta zaś, między innemi przyczółek mostowy Moguncya, będzie opróżniony po latach 15.

Jeżeli komisya odszkodowań międzysojusznicza uzna, że Niemcy nie dopełniły w przeciągu lat 15 zobowiązań, wówczas dalej wspomniane terytoryum będzie ponownie obsadzone. Jeżeli do lat 15 Niemcy wypełnią warunki, wówczas armia okupacyjna będzie natychmiast wycofaną.

Granica Niemiec ustalona w preliminarzu.

Wiedeń, 9 maja. (PAT). Biuro korespondencyjne donosi z Lyonu:

Granica Niemiec ustalona w preliminarzu pokojowym przedstawia się jak następuje:

Od strony Belgii: Północno wschodnia granica obszaru Moresnet, linia na wschód od okręgu Eupen, na zachód od okręgu Mont Jois (stara granica) na północny wschód i na wschód od okręgu Malmedy aż do Luksemburga.

Granica Niemiec od strony Luksemburga: Granica z roku 1914.

Granica od strony Francyi: Granica z lipca roku 1870 od Luksemburga aż do granicy szwajcarskiej (przyczem granicą cłową jest granica zagłębia Saary).

Od strony Szwajcaryi pozostaje obecna granica.

Granica Niemiec od strony Austryi: Granica z roku 1914 aż do granicy państwa czesko słowackiego.

Granica od strony Czecho-słowacyi: Granica z roku 1914, granica między Czechami a Śląskiem aż po wystarczający kąt na wschód od Neustadt.

Granica Niemiec od strony Polski: Od wspomnianego w poprzednim ustępie punktu koło Neustadt wychodząc, przebiega na wschód od Niemodlina (po niemiecku Falkenberg) granica między Górnym a Środkowym Śląskiem, na zachód od granicy Poznańskiego, granica biegu Baryczа, między okręgiem Góra i Głogowskim, granica między Lesznem a Wschowem na południowy zachód od Kopanicy (Kornitz), na zachód od Zbąszyna (półn. kraniec jeziora Chłopskiego (Chlopsee), granica między Skwierzynem a Międzychodem, granica między Wieleniem a Czarnkowem, na zachód i na północ od Piły, linia przechodząca 8 km. na zachód od linii kolejowej Piła—Chojnice na zachodnio północny zachód od Chojnic, granica między Chojnicami a Człuchowem, granica Prus Zachodnich aż do miejsca położonego w oddaleniu 8 km. na południowy wschód od Lauenburga, na wschód i na północny-wschód od Hochenfelde-Choczewo wybrzeżem morza Bałtyckiego, na północ i na północny wschód od Choczewa (Chottschow).

Od strony Danii ustalona jest granica ustępem III b.

Granica Prus wschodnich: Wybrzeże morza Bałtyckiego na północ od Probarnau, łuk nad kanałem Elbląga, bieg Nogatu, Wisły południowa granica okręgu kwidzyńskiego od Słusza (Rosenburg).

Granica między wschodnimi a zachodnimi Prusami: Granica między Ostrówkiem (Osterode) a Niborskiem, bieg rzeki Działdówki i Nidy, na północ od Białuty, stara rosyjska granica aż do punktu na zachód od Smolników, bieg Niemna, Skierwiesti od delty aż do zatoki Kurońskiej, przecina granicę Kurońskiej mierzeji (Kurische Nehrung) 4 klm. na południowy zachód od Middon.

Wręczenie traktatu delegatom niemieckim.

Wiedeń, 9 maja (PAT). Biuro koresp. donosi z Berlina:

»Lokal-Anzeiger« donosi z Wersalu: O godz. 2 po południu w środę zaczęli się zjeżdżać delegaci na uroczyste wręczenie preliminarza pokojowego. Delegatów niemieckich wprowadził do sali pułkownik Henrys. Delegaci niemieccy wszedłszy do sali, ukłonili się delegatom koalicyi, którzy powstali z miejsc i uroczyście odpowiedzieli na ukłon delegatów niemieckich. — Clemenceau wygłosił następnie przemówienie, w którem powiedział, **że warunki pokoju są ciężkie, są one jednak wynikiem wojny, którą Niemcy w okrutny sposób światu narzucili.** Brockdorff-Rantzau odpowiedział po niemiecku. Każde zdanie jego przemówienia tłómaczyli tłómacze na język angielski i francuski. Brockdorff-Rantzau oświadczył, że nie tylko Niemcy sami ponoszą winę za wybuch wojny. Po obu stronach były okrucieństwa i nadużycia i tarcza żadnego narodu nie pozostała czysta. Przemówienie swe zakończył hr. Brokdorff-Rantzau słowami: **Przyjmuję traktat z dobrą wolą przestudyowania wszystkich warunków i w nadziei, że będziemy mogli go podpisać.** O godz. 4 po południu delegaci niemieccy opuścili salę.

14-dniowy termin odpowiedzi.

Wiedeń, 9 maja (PAT). »N. Fr. Presse« donosi:

Protokół, przedłożony członkom konferencyi pokojowej, przewiduje termin 14-dniowy na piśmienną odpowiedź niemiecką. Osobny termin będzie później wyznaczony na przyjęcie traktatu. Z protokołu wynika, że nad wszystkiemi kwestyami, **a więc także i nad kwestyami terytoryalnemi dopuszczona jest dyskusya.**

Wrażenie w Berlinie.

Wiedeń, 9 maja. (Tel. pryw.) »Mittag« donosi z Berlina:

Cała prasa berlińska oświadcza jednomyślnie, że N i e m c y n i e m o g ą s i ę z g o d z i ć n a w a r u n k i p o k o j o w e, podyktowane w Paryżu.

»Berl. Tagbl.« pisze między innemi:

Byliśmy przygotowani na pokój zły. To, co usłyszeliśmy w Paryżu, p r z e c h o d z i w s z y s t k i e n a s z e o b a w y. Jeżeli koalicya stanowiska swojego nie zmieni, pozostanie dla Niemców jedna tylko odpowiedź: »Nie!«

»Vorwaerts« oświadcza: Nie wiemy, czy rząd niemiecki pokój taki podpisze. Prawdopodobnie delegacya niemiecka o d m ó w i p o d p i s u na traktacie. W każdym razie liczyć się należy z o p ł a k a n e m i s t o s u n k a m i ż y w n o ś c i o w e m i w Niemczech.

»Tag. Rundschau« pisze: Jesteśmy oszukani. Ze znanych 14 punktów Wilsona nie pozostało w traktacie pokojowym ani śladu.

Wiedeń, 9 maja. (Telef. pryw. »Der Mittag« donosi z Berlina: Tekst projektu pokoju wywołał w Niemczech w i e l k i e p r z y g n ę b i e n i e. Wszyscy wybitni politycy są zdania, że koalicya wydała **w y r o k ś m i e r c i** na **N i e m c y,** mimo to jednak byłoby krokiem niestosownym natychmiastowe zerwanie rokowań. Delegaci niemieccy powinni się przekonać raczej, czy koalicya w zasadniczych punktach nie ustąpi.

Wiedeń, 9 maja. (Telef. pryw.) »Arbeiter Zeitung« pisze: Pokój, oparty jest na gwałcie, sprzeciwia się zasadom 14 punktów Wilsona. Rząd niemiecki ma przed sobą trudny wybór. W każdym razie przyznać jednak należy, że katastrofę sprowadził cesarz Wilhelm. Czuje się niemal radość, iż koalicya chce zbrodniarza tego postawić przed trybunał międzynarodowy.

Rząd niemiecki odrzuca traktat paryski.

Wiedeń, 9 maja (Telef. pryw.) »Acht Uhr Blatt« donosi z Berlina:

Dnia 8 bm. o godz. 11 rano zebrała się rada gabinetu, celem ustalenia stanowiska rządu niemieckiego wobec traktatu pokojowego, przedłożonego Niemcom w Paryżu. Wszyscy członkowie gabinetu oświadczyli, **że przyjęcie takich warunków pokojowych jest wykluczone.** Delegaci niemieccy nie będą wdawali się w targi co do poszczególnych punktów projektu, lecz przedłożą ze swej strony **projekt,** sformułowany ściśle według zasad, wymienionych w 14 punktach Wilsona. O ile koalicya na pokój taki się nie zgodzi, zadecyduje rząd o dalszem stanowisku Niemiec.

Następstwa traktatu w Niemczech.

Wiedeń, 9 maja. (Telef. pryw.). »N. Wiener Journal« donosi z B e r l i n a:

Wobec ciężkich warunków pokoju, zaproponowanych Niemcom, nie ulega wątpliwości, że **gabinet Scheidemanna wkrótce ustąpi.** W Niemczech wzmaga się ogromnie ruch nacyonalistyczny, który zmiecie z widowni socyalistów. — Naród niemiecki zechce przygotować się natychmiast **do skutecznej obrony ziem niemieckich.**

Przerażenie w kołach poselskich.

Wiedeń, 9 maja (PAT). »N. W. Journal« donosi z Berlina:

W kołach parlamentarnych wywołały warunki pokojowe, ogłoszone przez Biuro Reutera przerażenie, szczególnie u socyalnych demokratów, którzy po rewolucyi w Niemczech spodziewali się względniejszego traktowania przez koalicyę. Delegaci niemieccy poczynią swe wnioski, nie łudzą się jednak co do rozmiaru ustępstw, które będą mogli uzyskać. Traktat w brzmieniu obecnem — opiewa dalej informacya »N. W. Journalu« — nie może być podpisany przez żaden rząd niemiecki. Kuryer który ma przywieźć dokładny tekst traktatu przyjedzie do Berlina dopiero w piątek. Nie jest pewnem, czy tekst traktatu będzie wogóle ogłoszony.

„Pokój przemocy".

Wiedeń, 9 maja (PAT). Wied. Biuro koresp. donosi z Berlina:

Na dzisiejszem posiedzeniu pruskiego zgromadzenia krajowego oświadczył prezydent ministrów Hirsch, że warunki pokojowe są skrajnie sprzeczne z uchwałą powziętą przez zgromadzenie krajowe w dniu 1 kwietnia. Niema w nich śladu o pokoju na podstawie porozumienia, jest to czysty pokój przemocy. W tej chwili należy zachować zimną krew. Wiceprezydent Frenzel, jako też następni mowcy potępiali również jak najostrzej warunki pokojowe.

Pogróżki Niemców.

Wiedeń, 9 maja. (Telef. pryw.). »Die Zeit« donosi z Zurychu:

Członek niemieckiej delegacyi pokojowej w Wersalu, minister G i e s s b e r t h, oświadczył dziennikarzom:

»Obecnie wiemy, o co chodzi: koalicya dąży do tego, by rząd niemiecki zmusił robotników niemieckich, jak niewolników, do długoletnich świadczeń. **Na to nie możemy się zgodzić.** Na to nie zgodzi się nigdy robotnik niemiecki. Nie pozostaje nam nic innego, **jak natychmiastowe zawarcie pokoju z Rosyą** i zorganizowanie przeciw koalicyi **bolszewickich** wojsk **w Niemczech.** Takich warunków pokojowych nie przyjmujemy bezwarunkowo.

Wrażenie w Wiedniu.

Wiedeń, 9 maja. (Telef. pryw.). W parlamencie wiedeńskim omawiano przez dzień wczorajszy wyłącznie warunki pokoju, podyktowane przez koalicyę Niemcom. Wszyscy posłowie wiedeńscy byli zdania, **że Niemcy takiego traktatu pokojowego nie podpiszą.** Zastępca kanclerza, F i n k (chrześc.-społ.) oświadczył, że jeżeli koalicya warunków nie złagodzi, to Niemcy **nie podpiszą pokoju,** a świat narażony będzie na dalsze kataklizmy. Poseł K r a f t (Wszechniemiec) wywodzi, że projekt traktatu, przedłożonego Niemcom, zapowiada rychło **nową wojnę światową,** gdyż Niemcy na warunki takie nigdy się nie zgodzą.

Entuzyazm w Czechach.

Wiedeń, 9 maja. (Tel. pryw.) »Mittag« donosi z Pragi. Cała prasa czeska w i t a z e n t u z y a z m e m p r o j e k t t r a k t a t u p o k o j o w e g o, podnosząc jako fakt ważny, że państwo czesko-słowackie zostało ostatecznie uznane, a granice jego ustalone. »Niemcy i Austrya — piszą »Narod. Listy« — muszą przyznać nam nasze granice z 1914 roku«.

Dyrektywy dla delegatów austryackich.

Wiedeń, 9 maja (PAT). »N. Fr. Presse« donosi:

Główna komisya Zgromadzenia narodowego odbyła posiedzenie, na którem był obecny sekretarz dla spraw zagranicznych Bauer. Posiedzenie to było poświęcone udzieleniu dyrektywy dla delegatów austryackich wezwanych do przybycia przez konferencyę pokojową. Z wywodów Bauera wynika, że istnieje możliwość rokowań między delegatami austryackimi a koalicyą, nawet w tym wypadku, gdyby koalicya nie zgodziła się na przyłączenie Niemieckiej Austryi do Niemiec.

Bauer zawiadomił, że przed 14 dniami szef misyi wojskowej angielskiej pułkownik Kuningham oznajmił mu, że państwa koalicyjne byłyby gotowe dać Austryi daleko idące koncesye terytoryalne, gospodarcze i finansowe oraz aprowizacyjne, gdyby niemiecka Austrya zrzekła się przyłączenia do państwa niemieckiego. Jak słychać, terytoryalne koncesye miałyby dotyczyć pewnej części Lasu Czeskiego, okręgu Znaimskiego, a ewentualnie i zachodnich części Węgier. Dalej dano Austryi do zrozumienia, że w kwestyi południowego Tyrolu nie padło jeszcze ostatnie słowo oraz, że mogłyby być urzeczywistnione życzenia Austryi co do południowej Styryi i Karyntyi. Koalicya podwyższyłaby dowóz surowców do Austryi i postarałaby się o poprawę kursu waluty, wpływające na państwa narodowościowe, aby objęły procentowe części kosztów wojennych. Referat dra Bauera przyjęła komisya jednogłośnie do wiadomości. Ożywiona dyskusya toczyła się nad kwestyą, kto ma stanąć na czele delegacyi austryackiej.

Chrześcijańsko - społeczni oświadczyli, że przedstawiciel francuski Alizo zawiadomił ich nieoficyalnie, że koalicya niechętnie widziałaby na tem stanowisku dra Kleina, ponieważ zaangażował się wyraźnie w kierunku przyłączenia Austryi do Niemiec.

Wszystkie stronnictwa zaproponowały prezydenta Zgromadzenia narodowego Seitza na przewodniczącego delegacyi pokojowej.

Prezydent Seitz zastrzegł sobie czas do namysłu. Wczoraj o godz. trzeciej po południu odbyło się posiedzenie Zgromadzenia narodowego, na którem nastąpił wybór przewodniczącego delegacyi pokojowej.

Delegacya austryacka.

Wiedeń, 9 maja. (Tel. pryw.) Stronnictwo chrześcijańsko społeczne sprzeciwiło się wysłaniu dra Kleina do Paryża w charakterze przewodniczącego delegacyi pokojowej. Chrześcijańsko-społeczni proponują ze swojej strony b. prezydenta ministrów bar. Becka. Socyaliści sprzeciwili się jednakże temu wnioskowi chrześcijańsko-społecznych. Wczoraj rano mówiono o kompromisie, w myśl którego przewodniczącym austryackiej delegacyi pokojowej zostać miał prezydent zgromadzenia narodowego, dr Seitz. Po południu zebrała się komisya główna zgromadzenia narodowego, na której jednomyślnie uchwalono, że na czele austryackiej delegacyi pokojowej stanie kanclerz państwa, dr Renner.

Rokowania z Austryą.

Wiedeń, 9 maja (Telef. pryw.) Dnia 8 bm. przed południem odbył generał francuski Alire dłuższą konferencyę z członkami rządu austryackiego, na której oświadczył, że koalicya gotowa jest do daleko idących ustępstw terytoryalnych, gospodarczych i finansowych na rzecz Austryi, o ile Austrya zaniecha planu połączenia się z Niemcami.

Pretensye finansowe Austro-Węgier.

Wiedeń, 9 maja. (Tel. pryw.) »W. Journal« pisze, że Niemcy będą musieli, w myśl traktatu pokojowego, odstąpić państwom koalicyjnym wszystkie swoje pretensye pieniężne do Austro-Węgier, Bułgaryi i Turcyi.

Granica między Austryą a Czechosłowacyą.

Wiedeń, 9 maja (PAT). Biuro korresp. donosi z Wersalu:

Księga, zawierająca warunki pokoju, drukowana w języku francuskim i angielskim, obejmuje 200 stronic i 440 artykułów.

Granice między Austryą a Niemcami ustanawia punkt V. Granica przebiega według stanu z dnia 3 sierpnia r. 1914 od Szwajcaryi do Czechosłowacyi, której granicę obecnie wyznaczono.

Punkt VI ustala granicę Czechosłowacyi jak następuje:

Granica z dnia 3 sierpnia 1914 między Niemcami a Austryą od miejsca zetknięcia się ze starą granicą administracyjną, która oddzielała Czechy od prowincyi Górnej Austryi aż do północnego cypla dawnej prowincyi Śląska austryackiego mniej więcej 8 klm. od Neustadt.

„Gewaltfriede".

Wiedeń, 9 maja (PAT). Dzienniki wiedeńskie omawiając traktat pokojowy, zaznaczają, że postanowienia traktatu przeszły najgorsze oczekiwania. Dzienniki nazywają preliminarz, przedłożony w Wersalu, „Gewaltfriede".

W drodze rokowań.

Wiedeń, 9 maja (PAT). »Der Neue Tag« donosi, jak podaje ze źródła pewnego, że koalicya nie zamierza narzucić Austryi pokoju, przeciwnie zamierzają politycy francuscy, którzy są miarodajni dla ukształtowania się stosunków w Europie środkowej, ustalić traktat pokojowy z niemiecką Austryą w drodze rokowań.

Od Administracyi.

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze odnowienie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

O deklaracyę konstytucyjną.

Z głosów prasy polskiej, które dotychczas ukazały się z łamów dzienników, wynika, że oprócz organów, zbliżonych do ludowców grupy Witosa, zajęła prasa stanowisko krytyczne wobec wniesionej przez Rząd do laski marszałkowskiej »Deklaracyi konstytucyjnej«, »Kuryer Warszawski« podaje następujące szczegóły rozmów w kuloarach sejmowych na temat »Deklaracyi«.

»Jeden z poważnych członków klubu narodowo-ludowego zauważył, że projekt rządowy jest tak »historyczny«, że pomija 150 lat rozwoju i zasłuchany jest bardziej w dzieła Rousseaua, aniżeli w ducha czasu. Nie uwzględnia stosunków wytworzonych przez wojnę i nie określa bliżej nawet udziału ludu w rządzie. Brak ścisłości jest uderzający. Jest to raczej impresya, niż definicya prawna.

Wśród członków klubu pracy konstytucyjnej zauważono, że jest to raczej rozprawa, a nie projekt ustawy. Deklaracya pomija często sprawy bardzo ważne, a jednocześnie zajmuje się szczegółowo drobiazgami. Nie pisał jej ani prawnik, ani polityk.

W klubie Piastowców projekt spotkał się z lepszem przyjęciem. W rozmowach podnoszono jego piękny język i żywy związek z tradycyą. Ale i tu stwierdzono, że nie można traktować tego utworu jako ustawy, lecz jedynie jako substrat literacki do pracy prawniczej. Wśród socyalistów mówiono równie o deklaracyi konstytucyjnej.

Obok uwag krytycznych i zarzutów słyszało się i dodatnie oceny, mianowicie podnoszono, ze projekt jest o tyle oryginalny, że Izbę panów proponuje zastąpić przez ciało doradcze, mianowicie »straż«.

Dodać należy, że klub Tugutowców ma również wystąpić z własnym projektem konstytucyi.

Pierwsze wrażenie — kończy »Kuryer Warszawski« — zapowiada więc namiętną polemikę stronnictw z projektem rządowym.

W artykule wstępnym p. t.: »Chybiony projekt« pisze między innemi »Kuryer Warszawski:

Nazywa się to urzędownie projektem deklaracyi konstytucyjnej. W istocie zaś jest mieszaniną luźnych oświadczeń politycznych i moralnych z pozytywną treścią prawną. Niektóre zasadnicze zagadnienia ustrojowe określa i przesądza odrazu, inne równie zasadnicze, — zatapia w pięknej, ale nieobowiązującej prawnie frazeologii, pozostawiając szczegóły opracowaniu w drodze zwykłych ustaw.

»Chwalebne uczuciowo pragnienie nawiązania formy projektu do tradycyj majowych wprowadziło w sformułowaniu wielu podstawowych zasad konstytucyjnych ogólnikowość, której życie dzisiejsze nie znosi. Współczesne, intensywne walki polityczne wywołują konieczność jasnego i stanowczego języka prawnego. Interpretacya ustaw zasadniczych nie może być puszczona na zmienne flukta chwilowo panujących poglądów i kierunków politycznych.

Jest w deklaracyi cały szereg punktów, które nikogo nie zadowolą, bo w gruncie rzeczy nie zawierają żadnej treści pozytywnej. Inne są pominięte zupełnie, łubo, według praktyki nowożytnej, stanowią integralną część karty konstytucyjnej. Jeszcze inne (np. »unikanie monopolów«) nie mają nic wspólnego z prawami zasadniczemi państwa.

Koniec końców deklaracya — czytamy w dalszym ciągu artykułu — poza kilku właśnie bardzo spornemi postanowieniami, nie zawiera żadnych ściśle, pozytywnie, zobowiązująco określonych rękojmi konstytucyjnych. Nie daje istotnych mocnych podstaw budowy państwowej. Pozostawiając niesłychanie doniosłe jej zręby zwykłemu prawodawstwu — nb. przy istnieniu ewentualnie jednej Izby — pozbawia strukturę Rzeczypospolitej tej stałości i mocy, które, zwłaszcza na początku naszego życia państwowego, są koniecznym warunkiem pomyślnego ugruntowania się państwa.

»Sądziliśmy — kończy autor artykułu — że rząd, mający już do swego rozporządzenia kilka (może pięć, czy sześć) poważnie opracowanych projektów, zdecyduje się na jeden z nich i przedstawi jak najrychlej Sejmowi to, co poczytuje za najlepsze. Niestety, stało się inaczej, inicyatywa rządowa w tej mierze okazała się nieudolną i Sejm dziś stoi w obliczu konieczności ujęcia sprawy we własne ręce«.

»Kuryer Poranny« przytacza opinię wybitnych posłów sejmowych o deklaracyi. Wszyscy, z wyjątkiem posła Witosa, wytykali wady deklaracyi. Między innymi poseł Federowicz wyraził się, że deklaracya jest rozprawą, nie projektem ustawy. Opracowana jest przez ludzi, którzy nie są ani politykami, ani ekonomistami. Deklaracya zbyt rozwadnia drobne szczegóły, pomijając kwestye ważne.

Poseł Witos mówił: Jeżeli chodzi o wyrażenie się pokrótce, deklaracya jest bardzo dobra. Nawiązuje ona nić z tradycyą przeszłości, uwzględniając postęp nowoczesny. Deklaracya może być podkładem do opracowania właściwych ustaw zasadniczych. Napisana jest językiem ładnym«.

Organ P. P. S. »Robotnik« ujemnie oceniając deklaracyę, pisze:

»Niejasność i chwiejność określeń cechuje cały projekt. Nigdzie niema jasno zakreślonych granic, któreby wskazały, gdzie kończy się władza jednej instytucyi lub osoby, a zaczynał się zakres działania drugiej. Zupełnie nie wiadomo na przykład, jaka ma być rola i znaczenie tak zwanej Straży Praw, mającej się składać z »trzydziestu mężów, powoływanych co cztery lata przez Naczelnika w sposób. ustawą wskazany«. Próbę ustanowienia tej Straży uważać należy za całkiem chybioną, przypuścić należy, że szło projektodawcom w tym wypadku o przemycenie pod jakąś nową nazwą czegoś, coby nie wiele różniło się od Drugiej Izby, której z takim naciskiem domaga się reakcya nasza. Projekt rządowy nie zaspokoi pod tym względem apetytów wsteczników, a napotka na zdecydowany odpór lewicy«.

Przy grach i zabawach, składkach i zapisach pamiętajmy o Towarzystwie Szkoły Ludowej.

KRONIKA.

Kraków, 9 maja.

Dziś dnia 9 maja 1919 r.
ASYGNATY
POLSKIEJ POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ
nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe,	koronowe,	rublowe	za	97'61
500	„	„	„	za	488'06
1000	„	„	„	za	976'11
5000	„	„	„	za	4880'56
10000	„	„	„	za	9761'11

UROCZYSTOŚĆ ŚW. STANISŁAWA. Wczoraj obchodził Kraków święto patrona Polski, św. Stanisława Szczepanowskiego. W kościele OO. Paulinów na Skałce odbyło się przed południem uroczyste nabożeństwo, w którem wzięły udział liczne rzesze wiernych. W ciągu uroczystej sumy wygłoszono dwa kazania, jedno w kościele, drugie na dziedzińcu, poczem zwiedzano groby zasłużonych, otwarte wczoraj przez cały dzień. Po południu odbyły się uroczyste nieszpory z kazaniem. Piękna słoneczna pogoda sprzyjała uroczystości, to też zapełniły się tłumami ulica Skałeczna i dziedzińce kościelne a także i pola za murami klasztornymi nad Wisłą i rozbrzmiewały rozgwarem i życiem. Nie brakło oczywiście licznych odpustowych straganów z dewocyonaliami i łakociami.

Mimo trudności komunikacyjnych przybyło do Krakowa wiele ludu wiejskiego z bliższych i dalszych okolic, także i z Kongresówki w pięknych, różnobarwnych strojach ludowych. Zwracała uwagę grupa włościan z Koniuszy koło Słomnik, przybyłych z własną muzyką.

Obchód na Skałce potrwa — jak wiadomo — 8 dni.

SOLENIZANCI KRAKOWSCY. Dziwnie piękna, po tylu dniach zupełnie nie wiosennej aury, pogoda dnia wczorajszego umiliła obchodzenie imienin licznym solenizantem i solenizantkom. Stanisławowie i Stasie mogli używać dowoli przynajmniej świeżego powietrza, przy notorycznym braku obecnym innych środków upajających. To też rojno było na Błoniach oraz na drodze do kopca i za kopcem popołudniu. Pomimo, że chłodny wiatr dawał się jeszcze we znaki, lecz maj był wczoraj naprawdę majem, ze wszystkiemi atrybutami majowemi aż do szczęśliwych par na łonie natury. Niejeden też z solenizantów mógł wczoraj przez cały dzień wytrwać niezłomnie w przekonaniu, świat jest naprawdę piękny, pomimo wszystkich plag, jakie nas teraz trapią, aż do paskarstwa włącznie. Chociaż — do wszystkiego ludzie się przystosowują. Kronikarz zna solenizanta, który otrzymał wczoraj takie właśnie przystosowane do ducha czasu życzenia: aby synowie jego wyrośli na dzielnych i zamożnych paskarzy. Nie można zaprzeczyć — świat idzie naprzód.

EGZAMINA DOJRZAŁOŚCI w seminaryach nauczycielskich rozpoczną się: w Białej w seminaryum nauczycielskiem męskiem 11 czerwca, prywatnem seminaryum żeńskiem 12 czerwca, w Kętach 18 czerwca, w Krakowie w państwowem seminaryum żeńskiem dla uczenic zakładu 5 czerwca, dla prywatystek 16 czerwca, w państwowem seminaryum męskiem 14 czerwca, w prywatnem seminaryum imienia Św. Rodziny 20 czerwca, w seminaryum Muennichowej 14 czerwca, w P. S. L. imienia Preisendanza 23 czerwca, corek Bożej Miłości 6 czerwca, w Krośnie 23 czerwca, w Nowym Sączu 20 czerwca, w Starym Sączu 26 czerwca, w Rudniku nad Sanem 16 czerwca, w Rzeszowie w państwowem seminaryum 2 czerwca, w prywatnem seminaryum 9 czerwca, w Tarnowie w państwowem seminaryum 9 czerwca, w prywatnem seminaryum 13 czerwca.

MIANOWANIE DYREKTORA OBSERWATORYUM ASTR. W KRAKOWIE. P. Tadeusz Banachiewicz, magister astronomii, profesor uniwersytetu dorpackiego, z dniem 1 marca został mianowany przez Naczelnika państwa profesorem zwyczajnym uniwersytetu Jagiellońskiego i dyrektorem obserwatoryum astronomicznego w Krakowie.

ORGANIZOWANIE PAŃSTWOWYCH URZĘDÓW POŚREDNICTWA PRACY i opieki nad wychodźcami w Galicyi postępuje szybko. Ministerstwo pracy i opieki społecznej dotąd uruchomiło państwowe urzędy pośrednictwa pracy w Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimie, Tarnowie i Chrzanowie. Pracodawcy i pracownicy mogą swe zgłoszenia przysyłać do najbliższego urzędu pisemnie pocztą, przyczem pracownicy powinni podać nazwisko, imię, wiek, stan rodziny, wykształcenie, skąd przybywa, adres, zawód, rodzaj poszukiwanej pracy, odkąd bez pracy, praktyka zawodowa, posiadane świadectwa. Pracodawcy zaś winni podać: ilość mężczyzn i kobiet, rodzaj pracy, warunki (wysokość płacy) itd.

KURS WYMIENNY ZŁOTEGO. We wczorajszym artykule, umieszczonym pod tym tytułem, należy sprostować między innemi i te dwie omyłki druku: czy frank polski uzyska l e p s z y (a nie lżejszy) kurs, niż frank francuski. Czy urzędnik zamiast 1000 (a nie 40) koron miesięcznie otrzyma 80 złp.

WYDZIAŁ KONTROLI APROWIZACYJNEJ sekcyi ministerstwa aprowizacyi (naczelnik dr Studziński) przeniesiony został z budynku starostwa ul Kopernika 36, do budynku sekcyi ministerstwa aprowizacyi, ul. Radziwiłłowska 8, parter.

NOWE KARTY ŻYWNOŚCIOWE. Magistrat krakowski komunikuje: Legitymacye zbiorowe do poboru mąki, chleba, cukru i innych artykułów, racyonowanych na nowy okres poboru od 11 bm. do końca września zostaną rozdane za pośrednictwem właścicieli realności w dniach 9 i 10 bm. Każdy właściciel realności, zgłaszający się po odbiór legitymacyi, jest obowiązany przedłożyć we właściwem biurze okręgowem imienny wykaz lokatorów głównych, uprawnionych do poboru chleba, mąki i cukru. Wyłączeni od poboru chleba i mąki w sklepach rejonowych członkowie konsumów, zaopatrywanych w mąkę bezpośrednio przez kraj. Zakład obrotu zbożem, otrzymują tak, jak dotychczas, legitymacye kolorowe. Legitymacye kolorowe, wydane członkom konsumów, które pobierają mąkę w kraj. Zakładzie obrotu zbożem tylko na chleb, lub tylko na potrzeby kuchenne, uprawniać będą do nabycia chleba względnie mąki w sklepach rejonowych. Legitymacye na pobór chleba i mąki będą wystawione na dotychczasowe piekarnie i sklepy rejonowe. Inne artykuły, legitymacya objęte, wydawać będą sklepy rejonowe, osobno ustanowione. Gospodarstwa domowe, które posiadają w mieszkaniach instalacye gazowe i elektryczne, otrzymają legitymacye bez kuponów na pobór nafty. Górne kupony legitymacyi opatrzone numerami od 1 do 40, są przeznaczone na pobór innych artykułów, które ewentualnie będą przydzielane miastu do rozdziału sposobem racyonowania. Cukier na pierwszą połowę maja będzie sprzedawany na odpowiednie kupony dotychczasowych legitymacyj, które w tym celu należy przechować. Dla kontroli sprzedaży mąki będzie prowadził każdy sklep rejonowy spis odbiorców, obejmujący wszystkie osoby do niego przydzielone. Sklepy rejonowe są obowiązane wydawać mąkę, przypadającą na poszczególne okresy za okazaniem właściwych legitymacyj i po ściągnięciu jej kuponu tylko tym odbiorcom, którzy są umieszczeni w spisie odbiorców i zgłoszą się po mąkę w dniu na legitymacyi wyznaczonym. Każdorazowe wydanie mąki należy zaznaczać w odpowiedniej rubryce spisu odbiorców. Przepisy obwieszczeń magistratu z 30 listopada 1919 i z dnia 20 lutego 1919 w sprawie poboru mąki, chleba i cukru pozostają niezmienione.

WIECZÓR MONIUSZKOWSKI. Na zakończenie sezonu koncertowego urządza „Krakowskie Biuro koncertowe E. Bujański" w niedzielę, 18 bm. w sali „Sokoła" uroczysty koncert ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki, ze współudziałem najwybitniejszych artystów naszych, mieszanego chóru Towarzystwa operowego, oraz orkiestry teatrów miejskich pod batutą Bolesława Wallek-Walewskiego. — Program obejmuje Litanię Ostrobramską, która po raz pierwszy wykonaną będzie w Krakowie, prócz tego szereg pieśni oraz najpiękniejsze cykliczne dzieło Moniuszki „Sonety Krymskie". Bilety są już do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B.

FESTYN TOW. SZKOŁY LUDOWEJ. Staraniem Koła pań T. S. L. odbył się wczoraj popołudniu w parku krakowskim na dochód T. S. L. festyn, który, dzięki pięknej pogodzie zgromadził licznych uczestników, zabawiających się przy różnych koszach szczęścia, pocztach polowych, loteryach itd. Przygrywała muzyka polskiego Związku kat. młodzieży rękodzielniczej. Dochód z festynu znaczny.

POSIEDZENIE OKRĘGOWEJ RADY LEKARSKIEJ odbędzie się we wtorek, 13 bm. o godzinie 7 wieczorem w dziekanacie Wydziału lekarskiego U. J. Na porządku dziennym „Opinia o projekcie rządowym ustawy o organizacyi służby zdrowia". Tegoż dnia odbędzie się tamże o godzinie 6 popołudniu posiedzenie sekcyi III okręgowej Rady lekarskiej.

W STOWARZYSZENIU NAUCZYCIELEK (Karmelicka 32) odbędzie się w sobotę, dnia 10 bm. o godz. 6 i pół popołudniu zebranie, na którem delegatka złoży sprawozdanie ze Zjazdu nauczycielskiego w Warszawie.

TERMIN WPISÓW na kurs zawodowych pielęgniarek przesunięto do dnia 20 maja. Zgłoszenie ustne i pisemne od 12—3 ul. św. Filipa 15 w Krakowie.

WYPADEK TRAMWAJOWY. Wczoraj w południe zawezwano pogotowie ratunkowe na ul. Sławkowską, gdzie pod Grand-Hotelem doznał p. Władysław Polański licznych kontuzyj na całem ciele od przejeżdżającego wozu tramwajowego. Rannego opatrzono w loży portyera hotelu, poczem przewieziono go do „Domu zdrowia".

KRADZIEŻE. W chwili wsiadania do pociągu skradziono wczoraj na dworcu krakowskim p. Ochalowi w ścisku portfel z 30.000 K. Jako podejrzanych o tę kradzież aresztowano znanych kieszonkowców Józefa Weissa i Leona Adamskiego.

Wczoraj przytrzymała policya 23-letniego Edwarda Gołębiowskiego, który skradł p. Leontynie Drozdowskiej większą ilość bielizny. Gołębiowski zdołał już sprzedać bieliznę na tandecie.

Na Skałce aresztowano 16-letniego Antoniego Wojciechowskiego w chwili, gdy pewnemu wieśniakowi skradł portfel z 870 K.

ZA HANDEL BANKNOTAMI przytrzymano Szymona Amsmanna ze Sosnowca, przy którym znaleziono 4.300 rubli, przeznaczonych do wymiany na korony. Ruble są podejrzanego pochodzenia.

ZBIÓRKA NA KRESY. Przez cały dzień wczorajszy zbierały panie komitetowe oraz dzieci przy stolikach i po ulicach Krakowa datki na głodnych w miastach kresowych. A, że ruch uliczny był, przy pięknej pogodzie, nader ożywiony, można się spodziewać znaczniejszego dochodu ze zbiórki.

WYCIECZKA DZIECI szkoły ludowej z Sochaczewa pod Warszawą przybyła wczoraj do naszego miasta, aby zwiedzić jego zabytki. Mili goście zabawią u nas do soboty.

NADUŻYCIA W NIEKTÓRYCH TRAFIKACH. W ubiegłą środę sprzedawano, jak wiadomo, tytoń w trafikach krakowskich. Długie ogonki i tłumy ludzi oblegały poszczególne miejsca sprzedaży. Ludzie czekali całemi godzinami cierpliwie (czasem także i niecierpliwie) na swą kolej. Byli jednakże i tacy, co się niczego nie doczekali i odchodzili z próżnemi rękami. Stwierdzić bowiem niestety trzeba, że ciągle jeszcze trafiają się trafikanci, którzy publicznie sprzedają część zaledwie przydzielonego im tytoniu, drugą zaś część puszczają na pasek. I tak trafika Płockera przy ul. Dietlowskiej sprzedawała we środę przydzielony jej tytoń zaledwie przez kilka minut, poczem trafikant oznajmił zebranym tłumom, że tytoniu już niema. Pewien obywatel doniósł jednak do Straży obywatelskiej, że Płocker posiada faktycznie jeszcze zapasy tytoniu i cygar, wobec czego udał się do trafiki oddział straży, który w ciągu rewizyi rzeczywiście wykrył 50 paczek tytoniu i 6 pudełek „Britanica". Prócz tego skonfiskowano u Płockera 2 zwoje przedwojennej flaneli i po spisaniu protokółu, oddano tytoń i cygara do dyrekcyi skarbu, flanelę zaś pozostawiono w komendzie Straży obywatelskiej.

Dla ukrócenia nadużyć byłoby rzeczą pożądaną, aby przy każdorazowej sprzedaży tytoniu byli we wszystkich trafikach obecni członkowie Straży obywatelskiej i czuwali nad równomiernym rozdziałem tytoniu na podstawie wykazów dyrekcyi skarbu, w których uwidoczniony jest przydział dla każdej trafiki.

PASEK TYTONIOWY. Policya przytrzymała wczoraj 18-letniego Wł. Stachla, sprzedającego podejrzanej jakości papierosy po 2 K za sztukę. Aresztowano również Wilhelma Welera, który sprzedawał tytoń fajkowy po 5 K za paczkę.

Straż skarbowa zakwestyonowała na dworcu Pinkusowi Herschenfeldowi znaczniejszą ilość tytoniu z powodu podejrzenia o paskarstwo.

ZAPALCZYWY RZEŹNIK. Wczoraj rano przybyła do sklepu rzeźniczego Łukasika przy ul. Łobzowskiej jedna z pań i zwróciła mu kawałek kupionego tam mięsa z uwagą, że jest niedobre, co tak rozgniewało rzeźnika, że rzuciwszy się na klientkę dotkliwie ją poturbował.

NOWY TYP ZŁODZIEJSKI. Na gruncie krakowskim pojawił się nowy typ złodziejski. Jest nim 23-letnia dziewczyna Julia Kolakówna z Dębnik. Metier swój uprawiała według stałego szablonu. Spotkawszy na ulicy małe dziecko, idące samopas, poprosiła je o odniesienie małego pakuneczka do zmyślonej osoby, mieszkającej w tej lub w tamtej kamienicy przy pewnej ulicy i obiecywała mu za to wynagrodzenie pieniężne w kwocie 3 do 6 K. Dziecko łatwowierne dawało się wziąć na tę obietnicę i szło, prowadzone przez oszukańczą dziewczynę, często aż na odległą dzielnicę miasta. Tu w pierwszej lepszej kamienicy, w sieni dopiero, dziewczyna wmówiwszy w dziecko, że nie wypada mu wejść do mieszkania w płaszczyku lub chustce, zdejmowała te rzeczy z dziecka i zatrzymywała je, niby pod swoim dozorem, aż do powrotu dziecka ze zleconej misyi. Gdy dziecko wróciło, nie mogąc wypełnić polecenia, bo w całej kamienicy wskazanej osoby nie było, nie zastawało już ani dziewczyny, ani swoich rzeczy, a natomiast znalazło się w posiadaniu owego pakuneczka, którego zawartość stanowiły łupy z ziemniaków, popiół lub tym podobne śmiecie. W ten sposób chytra dziewczyna okradła w ciągu paru miesięcy zimowych z. r. około 14 dzieci z ich wierzchnich okryć, zostawiając je w najtęższym mrozie i w znacznej odległości od domu ich zamieszkania na łaskę losu. Wiele dzieci, zmuszonych bez wierzchnich ubrań, w zimnie i późnym wieczorem wracać do domu, przeziębiało się i chorowało dłuższy czas. A były to dzieci, bez wyjątku, najbiedniejszych rodzin.

Szkoda, przez złodziejkę wyrządzona, wynosi ogółem około 4000 K. Skradzione przedmioty sprzedawała pewnej żydówce za bezcen, bo zaledwie po kilkanaście koron.

Przedwczoraj odpowiada za te kradzieże Julia Kolakówna przed trybunałem sądu przysięgłych w Krakowie, pod przew. r. Markiewicza. Oskarżona przyznała się do wszystkich faktów kradzieży, nie okazując najmniejszej skruchy. Zatwardziałość dziewczyny objawiała się w ciągu rozprawy w cynicznym śmiechu, z którym przyjmowała opowiadania drobnych dzieci, jak się dawały przez nią w pole wyprowadzić. Takisam śmiech przeszedł po jej trywialnej twarzy, gdy mowa była o kradzieży 2.500 K, którą popełniła na szkodę swego ojca. Dodać należy, że oskarżona ukończyła 2 klasy szkoły wydziałowej i mimo, że ojciec, który posiada pewien mająteczek, chciał jej dać w domu całkowite utrzymanie, uciekła z domu i na obcowaniu z mężczyznami wątpliwej konduity spędzała długie tygodnie poza domem.

Ława przysięgłych potwierdziła jednogłośnie postawione jej pytania, między któremi mieściło się pytanie dodatkowe co do tego, czy kradzież weszła oskarżonej w nałóg, poczem trybunał skazał ją na 6 lat ciężkiego więzienia z twardem łożem co miesiąc. Z kary tej darowano jej na podstawie amnestyi 2 lata.

Z kraju.

SETNĄ ROCZNICĘ URODZIN MONIUSZKI WE LWOWIE uczci tamtejszy teatr miejski tak zwanym tygodniem Moniuszkowskim, który rozpoczął się we wtorek przedstawieniem inauguracyjnem. Rozpoczęło się ono odegraniem uwertury „Baśń zimowa" pod batutą Lehrera. Zabrał następnie głos prof. Stanisław Niewiadomski i skreślił sylwetkę duchową Moniuszki, istotę jego twórczości muzycznej i znaczenie jego dla muzyki polskiej. Z kolei wygłosił Janusz Kozłowski przy dźwiękach orkiestry nastrojowy swój wiersz pt. „Królewi pieśni nieśmiertelnej", zakończony apoteozą Moniuszki, obrazem z żywych osób, na który złożyły się wszystkie postacie Moniuszkowskich dzieł scenicznych. Po pauzie nastąpiło „Verbum nobile".

GEN. LISTOWSKI W WARSZAWIE. Do Warszawy przybył na kilka dni dowódca grupy wojsk. działających w Pińszczyznie, gen. Listowski. Przywiózł on do Warszawy cenne rękopisy średniowieczne, pochodzące z klasztorów ruskich. Rękopisy te generał złożył w Tow. Opieki nad zabytkami przeszłości. Gen. Litowski złoży Naczelnikowi państwa 200.000 grzywien ukraińskich, skonfiskowanych tajnej ukraińskiej organizacyi w Brześciu, prowadzącej propagandę antypolską.

KOMISYA KOLEJOWA POLSKA W PARYŻU. W komisyi kolejowej w Paryżu z ramienia władz polskich biorą udział inż. Janiszewski, gen. Roman Majewski, inż. Holtrop i p. Kolszewski. Obecnie komisya znajduje się w Sevres, celem zakupu parowozów i innych maszyn dla Polski.

WYLEW WISŁY W WARSZAWIE. Z Warszawy donoszą pod datą 7 bm.: Zgodnie z sygnalizowanym z góry rzeki przyborem, stan wody na Wiśle począł wczoraj gwałtownie się podnosić. Woda wystąpiła z brzegów i zalała wybrzeża. Przed wieczorem stan wody wyniósł stóp 16, około godziny 8 w nocy podniosła się do 18 stóp i przybierała w dalszym ciągu. Na lewym brzegu zalane bulwary. Latarnie stoją w wodzie. Woda dochodzi do skarpy. Wszystkie przystanie odcięte od brzegów. Na prawym brzegu zalany tor kolei Jabłonna—Wawer i stacya Most. Z okolic dochodzą wieści o zalaniu Siekierek i sąsiednich miejscowości.

STRAJKI ROLNE W KRÓLESTWIE. Z Warszawy donoszą: Strajk rolny w powiecie łaskim trwa w dalszym ciągu. W niektórych majątkach przybrał on formę t. zw. strajku czarnego. W kilku przypadkach interweniowała policya.

ROSYANIE W WOJSKU POLSKIEM. Z Warszawy donoszą pod datą 7 bm.: Wczoraj rano na dworzec Wiedeński w Warszawie przybyło 10 wagonów z Wilna, wiozących 200 oficerów rosyjskich z rodzinami. Oficerowie ci poddali się w Wilnie wojskom polskim, oświadczając, iż pragną wstąpić do armii polskiej, operującej przeciw bolszewikom.

NAPAD BANDYCKI NA FOLWARK. Z Warszawy donoszą: W nocy 6 bm. wykonano napad bandycki na folwark Kałęczyn (gmina Sochocin, powiat płoński). Bandyci zamordowali właściciela folwarku, Edwarda Orłowskiego, stangreta, służącą i gospodynię, zrabowali konie i rozmaite przedmioty z dworu i zbiegli.

DOWCIPNI ZŁODZIEJE. W Szydłowcu w Kongresówce aresztowano kilka podejrzanych osób, u których zakwestyonowano nowe bluzki i jedwabne suknie z umieszczoną, na niektórych, ceną. Przy aresztowanych znaleziono rachunek, wystawiony przez firmę E. Riedel (Kraków, Rynek). Rachunek miał upozorować, że towary te nie pochodzą z kradzieży.

OBOWIĄZKOWOŚĆ OFICERÓW UKRAIŃSKICH. „Gazeta Poranna" donosi: W dniu 2 marca br. sztab nacz. D. W. P wystosował pismo do nacz. kom. wojsk ukraińskich z zawiadomieniem, że w dniu tym przybywa do Lwowa międzynarodowa misya Czerwonego Krzyża, która zamierza udać się przez Proskirów do Kijowa. W piśmie naznaczono, że ze strony polskiej nie zachodzi żadna przeszkoda przeciw przejściu misyi przez linię. Sztab uprasza przeto o powiadomienie, czy, w którem miejscu i kiedy powyższa misya może przejść przez linię ukraińską, względnie, gdzie ukraińscy wysłannicy oczekiwać jej będą. Pismo to wręczono na linii jednemu z oficerów ukraińskich. I oto w dniu 20 kwietnia br., przy wziętym do niewoli oficerze ukraińskim, Ostapczuku, znaleziono powyższe pismo sztabu polskiego, nie rozpieczętowane jeszcze. W ten sposób oficer ukraiński załatwił ważną sprawę międzynarodowej misyi.

REPERTUAR
TEATRU MIEJSKIEGO IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

W piątek, 9 bm.: „Nieboska komedya" Z. Krasińskiego.

W sobotę, 10 bm.: „Wygnany Eros" T. Konczyńskiego.

W niedzielę, 11 bm. popoł.: „Czaple pióro" D. Niedźwiedzkiego, wieczór „Pani Chorążyna" S. Krzywoszewskiego.

REPERTUAR
MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.

W piątek, 9 bm.: „Dzwony z Corneville".

W sobotę, 10 bm.: „Klub kawalerów".

W niedzielę, 11 bm. popoł.: „Wujaszek Alfonsa", „Komedya o człowieku, który redagował gazetę rolniczą"; wieczorem „Klub kawalerów".

WYDZIAŁ ORGANIZACYI URZĘDNIKÓW PRYWATNYCH Z DZIEDZINY ROLNICTWA, LEŚNICTWA i z tymi działami związanego przemysłu, wykonując uchwałę Zjazdu odbytego w Tarnowie d. 13 kietnia, dotyczącą zrzeszenia wszystkich wspomnianych urzędników, pracujących na obszarze byłego zaboru austryackiego, wzywa tych, którzy do organizacyi jeszcze nie przystąpili, do bezwłocznego zgłaszania się na członków.

Celem organizacyi jest wywalczenie należnych praw, ochrona interesów i polepszenia przykrego bytu wielkiej rzeszy tychże urzędników. Sprawy są niezmiernie ważne tak wskutek projektowanej reformy agrarnej jakoteż wskutek katastrofalych stosunków życiowych spowodowanych długoletnią wojną. Ważną również sprawą jest ubezpieczenie emerytalne dla członków, oraz pozostałych wdów i sierót jakoteż zabezpieczenie na czas niezdolności lub braku pracy.

Tylko siła, jaka tkwi w jedności i solidarności może nam dać spełnienie naszych słusznych żądań, rozbitych jak dotąd czeka coraz większa nędza.

W najbliższym czasie zwołane będzie Walne Zebranie, na którem przedłożone zostaną statuta organizacyi i postawione wnioski dotyczące najpilniejszych spraw.

W interesie własnego bytu, oraz podniesienia moralnie i materyalnie całego stanu urzędników prywatnych, niechaj nie braknie ani jednego w organizacyi.

Zgłoszenia przystąpienia przesyłać należy pod adresem: Organizacya urzędników rolnych i leśnych, Tarnów 2. Wpisowe K. 5.

Wszelkich wyjaśnień udziela sekretaryat.

Za wydział tymczasowy:

Kowalski, przewodniczący. *Fuhrmann,* sekretarz.

B. Czekajski, skarbnik. 473

Gdzie są wygrane Polskiej Loteryi klasowej?

DOM BANKOWY
LEOPOLDA BRANDSTAETTERA I SPÓŁKI
W KRAKOWIE
WYPŁACIŁ GŁÓWNE WYGRANE:
80.000.— K na los Nr 1111
50.000.— K na los Nr 5738
20.000.— K na los Nr 771
W PIĄTEJ KLASIE PRZYPADA 5 MILIONÓW KORON WYGRANYCH
NA CIĄGNIENIE DO 15 MAJA 1919 ROKU
Cena losów: ósemka 35 K, ćwiartka 70 K, połówka 140 K, cały los 280 K.
Pieniądze najwygodniej przesłać przekazem pod
DOM BANKOWY
LEOPOLDA BRANDSTAETTERA I SPÓŁKI
W KRAKOWIE, ULICA KARMELICKA L. 10.

Korale prawdziwe
wyroby srebrne, kupuje po najwyższych cenach
ZEGARMISTRZ MELZER
ulica Sławkowska L. 16, obok magazynu broni.

BRYLANTY, ZEGARKI ZŁOTE,
zęby sztuczne, oraz wyroby ze złota, srebra i platyny, jako też wszelkie antyki kupuje po najwyższych cenach zegarmistrz M E L C E R W KRAKOWIE, ulica Sławkowska L. 16, obok magazynu broni.

Statut Ligi Narodów.

Część pierwsza.

Równocześnie z warunkami traktatu pokojowego ogłoszony został statut Ligi Narodów. Według depeszy krak. stacyi iskrowej, statut ten ma brzmienie następujące:

Kraków, 9 maja. (PAT). Radio stacyi krakowskiej z Lyonu:

Liga narodów, mająca na celu rozwój współpracy międzynarodowej dla zabezpieczenia pokoju i bezpieczeństwa, opiera się na następujących podstawach: Na przyjęciu pewnych zobowiązań nieuciekania się do wypowiadania wojny, na rozwoju stosunków międzynarodowych, opartych na sprawiedliwości i honorze, na ścisłem przestrzeganiu przepisów prawa międzynarodowego i skrupulatnem poszanowaniu traktatów.

SKŁAD LIGI.

Głównymi członkami związku narodów są państwa, podpisujące traktat, następnie państwa, zaproszone do przyłączenia się do traktatu pod warunkiem, iż w przeciągu 2 miesięcy po jego wejściu w życie bez zastrzeżeń do niego przystąpią, a mianowicie Argentyna, Chile, Kolumbia, Dania, Hiszpania, Norwegia, Paraguaj, Holandya, Persya, Szwecya, Szwajcarya i Wenezuela. Poza tem członkiem związku narodów może zostać każde inne państwo, dominium albo kolonia, rządząca się wolno, o ile za jego przyjęciem oświadczy się dwie trzecie części ogółu związku, i o ile da dostateczną gwarancyę swojej dobrej woli.

Stąd wynika: 1) Że **Niemcy nie są głównym członkiem** Związku narodów; 2) że aby stać się jego członkiem, muszą dać dostateczne gwarancye swojej szczerej chęci przestrzegania zobowiązań międzynarodowych i przyjęcia regulaminu, ustalone przez związek w kwestyach odnoszących się do sił wojskowych i morskich.

Każdy członek Ligi narodów może się wycofać po wypowiedzeniu dwuletniem pod warunkiem, że wypełnił wszystkie zobowiązania międzynarodowe. Zmiany w pakcie będą mogły być uchwalone przez większość członków. Każdy członek, który tych zmian nie akceptuje, przestaje należeć do Ligi. Może być wykluczony z Ligi każdy członek, który okazał się winnym jednego ze zobowiązań zawartych w pakcie. Wykluczenie bywa uchwalane przez członków Ligi, reprezentowanych w Radzie.

FUNKCYE LIGI.

Czynność Ligi, której siedzibą jest Genewa, wykonuje zgromadzenie reprezentantów wszystkich członków (nie więcej niż trzech reprezentantów na każdego członka i jeden głos), oraz rada dziewięciu członków (jeden reprezentant każdego z głównych mocarstw i reprezentanci wyznaczeni przez zgromadzenie czterech innych państw. Decyzye zgromadzenia i rady podejmowane będą z wyjątkiem decyzyi przewidzianych w traktacie, jednogłośnie przez sekretaryat stały ustanowiony w siedzibie Ligi. Wszystkie międzynarodowe biura dawniej utworzone podlegają władzy Ligi.

REDUKCYA ZBROJEŃ.

Ponieważ głównym celem Ligi jest utrzymanie pokoju, zbrojenia narodowe będą zredukowane do minimum koniecznego dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego odnośnie do położenia geograficznego każdego państwa. — Program tych redukcyi ustanowiony jest przez radę. Rządy po przyjęciu granic zbrojenia nie mogą ich przekroczyć bez przyzwolenia rady. Program ma być poddany rewizyi przynajmniej co dziesięć lat. Członkowie Ligi obowiązują się udzielać sobie nawzajem bez zastrzeżeń wszelkich wskazówek tyczących się zamiaru ich zbrojeń i ich programów morskich.

WZAJEMNE GWARANCYE.

Członkowie Ligi gwarantują sobie wzajemnie zachowanie integralności terytoryalnej i obecnej niezawisłości politycznej, jakoteż zabezpieczenie przed wszelakiemi zewnętrznemi zaczepkami.

UREGULOWANIE ZATARGÓW.

W razie wojny, albo groźby wojny ma Liga powziąć wszelakie kroki celem zabezpieczenia pokoju narodów. Generalny sekretarz zwołuje bezpośrednio w podobnych wypadkach radę na żądanie każdego członka towarzystwa. Wszelkie zatargi zachodzące między członkami towarzystwa poddane będą albo sądowi polubownemu, którego wyrok będzie wypełniony dobrowolnie, albo też będą zbadane przez radę. W żadnym razie nie dopuści się do wojny przed upływem trzech miesięcy od ogłoszenia postanowień sędziów lub od postanowienia rady. — Wątpliwości w rozwiązaniu polubownem mogą powodować: różne względy na interpretowanie traktatu w zakresie prawa międzynarodowego, następnie realność faktu, który zaszedł, a który mógł być uważany za złamanie uchwały międzynarodowej, wreszcie rozmiar i natura zadośćuczynienia za podobne złamanie postanowień. Rada funkcyonuje jako sąd polubowny i układa sprawozdanie o zatargu. Jeżeli sprawozdanie zostanie przyjęte jednogłośnie, członkowie Ligi obowiązują się nie doprowadzić do wojny ze stroną przeciwną, która poddaje się postanowieniom sprawozdania. W razie braku jednomyślności pozostawia się każdemu członkowi towarzystwa wolność działania, jeżeli tego jedna strona zaś żąda i jeżeli rada uzna, że zatarg odnosi się do sprawy, którą prawo międzynarodowe przyznaje wyłącznie kompetencyi tej strony. Rada skonstatuje to w sprawozdaniu, ale bez zalecenia jakiegokolwiek rozwiązania. Rada ze swej strony może przedłożyć zatarg zgromadzeniu, które pracuje w tych samych warunkach. W razie zatargu między dwoma państwami, z których tylko jedno jest członkiem Ligi, albo też oba do Ligi nie należą, zaprasza się je do poddania się obowiązkom Ligi. Jeżeli się zgodzą, to w zwykły sposób postępuje się dalej, jeżeli odmówią, Rada może chwycić się wszystkich środków celem zakończenia konfliktu. Jeżeli jeden członek Ligi ucieknie się do wojny, wbrew zobowiązaniom, uważa się tem samem, że wypowiedział wojnę wszystkim innym członkom Ligi. Ci zrywają w tej chwili z nim wszelkie stosunki handlowe i finansowe i postępują w myśl poleceń rady, ewentualnie uciekają się do siły zbrojnej, która ma zapewnić poważanie dla postanowień Ligi.

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

Rada ma przygotować projekt stałego międzynarodowego trybunału i przedłożyć go członkom Ligi. Trybunał ten będzie miał charakter międzynarodowy. Każda strona będzie mu przedkładać akty zdrady.

ZARZĄD Z MIĘDZYNARODOWEGO POLECENIA.

Pakt przewiduje środki administracyi dla kolonij i terytoryów, które wskutek wojny wyszły z pod dotychczasowego zarządu, a których mieszkańcy nie są zdolni do samorządu. Opieka nad tymi narodami będzie powierzona narodom, najodpowiedniej się do tego nadającym przez ich położenie geograficzne i doświadczenie w wykonywaniu podobnej opieki, a to w charakterze mandataryuszów Ligi narodów. Mandataryusz taki przedłoży corocznie radzie sprawozdanie, które będzie badane przez stałą komisyę. Rozumie się, że charakter i rozciągłość mandatu będą się różniły stosownie do stopnia rozwoju każdego narodu, oraz szczególnych warunków.

SPRAWY PODDANE POD NADZÓR LIGI NARODÓW.

Liga będzie nadzorować: warunki pracy, handel opium i innymi szkodliwemi truciznami, handel bronią i amunicyą, wolność komunikacyi i transito, walka z chorobami i rozwój organizacyi »Czerwonego Krzyża«.

Część druga.

Tel. Radio podaje tu granice Niemiec. Tekst pokrywa się z tekstem, podanym w depeszy Biura korespondencyjnego z Lyonu. (Zob. stronicę 1 »N. Reformy«).

Część trzecia.

EUROPEJSKIE KLAUZULE POLITYCZNE.

Oddział I. Belgia: Traktaty z roku 1839 zostają zniesione i mogą być zastąpione porozumieniami między Belgią, Holandyą i mocarstwami sprzymierzonemi i zaprzyjaźnionemi, a Niemcy zobowiązują się uznać te umowy. Niemcy uznają suwerenność Belgii, zrzekają się terytoryum Moresnet pruskiego na zachód od kolei do Akwizgranu. Oddają Belgii okręgi Eupen i Malmedy. Belgia przyjmuje decyzyę Ligi narodów.

Oddział II. Luksemburg: Niemcy zrzekają się korzyści ze wszystkich traktatów z Luksemburgiem. W. Ks. Luksemburskie występuje z niemieckiego związku cłowego.

Oddział III. Lewy brzeg Renu: Niemcy nie będą utrzymywać, ani budować żadnych fortyfikacyj na lewym brzegu Renu, ani w okręgu przynajmniej 50 klm. na wschód od Renu. — W oznaczonej tak przestrzeni Niemcy nie będą utrzymywać żadnej siły zbrojnej, ani nie przedsięwezmą żadnych operacyj wojskowych, ani nie będą utrzymywać żadnych udogodnień mobilizacyjnych. Każde złamanie tych zobowiązań będzie uważane, jako akt nieprzyjacielski względem obecnego traktatu i za dążenie do zakłócenia pokoju światowego.

Zagłębie Saary: Tekst obejmuje następujące punkta: 1) oznaczenie granicy obszaru; 2) odstąpienie zagłębia Francyi, jako własność istotna i absolutna z prawem eksploatacyi kopalni. Jest to odszkodowanie za zniszczenie kopalni węgla w północnej Francyi i będzie uważane za pewną część odszkodowania, daną przez Niemcy; 3) zapewnienie Francyi własności kopalń i wszelkich gwarancyj gospodarczych i prawniczych, potrzebnych do eksploatacyi; 4) określenie praw ludności i położenie robotników; 5) ustanowienie na lat 15 zarządu politycznego i administracyjnego Saary; 6) określenie reguł głosowania, którem po upływie lat 15 ludność obszaru na wschodzie wypowiedzieć się ma, pod jaką zwierzchnością chce pozostać.

(Krakowska stacya iskrowa tyle dotychczas otrzymała).

Wstęp do traktatu pokojowego.

W ostatniej chwili przysłano nam początek radiotelegramu, zawierającego tekst traktatu pokojowego, wobec tego zmuszeni jesteśmy umieścić go w niniejszem miejscu:

Paryż, 9 maja. (PAT). Radiotelegram stacyi warszawskiej.

BRZMIENIE TRAKTATU POKOJOWEGO Z NIEMCAMI.

Stany Zjednoczone Ameryki, Wielka Brytania, Francya, Włochy i Japonia, mocarstwa podpisane na niniejszym traktacie jako mocarstwa sprzymierzone oraz ich sojusznicy Belgia, Boliwia, Brazylia, Chiny, Kuba, Equador, Grecya, Guatemala, Haiti, Hedżas, Honduras, Liberia, Nikaragua, Panama, Peru, Polska, Portugalia, Rumunia, Serbia, Chorwacya, Siam, Czechosłowacya i Uruguaj, stanowiąc wraz z wymienionemi powyżej mocarstwami państwa sprzymierzone — z jednej strony, a Niemcy z drugiej strony, biorąc na uwagę, że na prośbę cesarskiego rządu niemieckiego został przyznany rozejm dla Niemiec z dniem 11 listopada 1918 r. przez główne mocarstwa sprzymierzone w tym celu, aby mógł być zawarty z niemi traktat pokojowy, biorąc dalej pod uwagę, że mocarstwa sprzymierzone również pragną, aby wojnę, w którą kolejno zostały wplątane bezpośrednio albo pośrednio, a która wzięła swój początek z wypowiedzenia wojny, wystosowanego dnia 28 lipca 1914 roku przez Austro-Węgry Serbii, wypowiedzenia wojny, wystosowanego przez Niemcy dnia 1 sierpnia 1914 Rosyi i dnia 3 sierpnia 1914 Francyi oraz najazdu na Belgię, ustąpiła miejsca trwałemu pokojowi i sprawiedliwemu, przez następujących swoich przedstawicieli (tu lista pełnomocników pokojowych), zgadzają się na następujące postanowienia:

Od dnia wejścia w życie niniejszego traktatu stan wojenny zostaje ukończony. Od tej chwili i pod warunkami postanowień niniejszego traktatu zostają podjęte na nowo oficyalne stosunki mocarstw sprzymierzonych z Niemcami i z każdem z państw niemieckich.

Dwie mowy historyczne.

Lyon, 9 maja (PAT). Radiotelegram stacyi warszawskiej.

Kiedy w sali konferencyjnej w Wersalu zgromadzili się delegaci państw sprzymierzonych, i wprowadzono delegatów niemieckich, zabrał **głos prezydent konferencyi pokojowej p. Clemenceau.** P. Clemenceau oświadczył:

Posiedzenie ogłaszam za otwarte. Nie czas ani miejsce na zbyteczne słowa. Przed sobą macie uprawnionych przedstawicieli wielkich i małych państw zsojuszonych i sprzymierzonych, które przez przeciąg 4 lat prowadziły narzuconą im okrutną wojnę. Nadeszła godzina ciężka uregulowania rachunku. Wyście prosili nas o pokój. My jesteśmy skłonni dać go wam. Akt, który wam wręczy sekretarz generalny konferencyi ,wyjaśni wam, jakie warunki ułożyliśmy. Dla umożliwienia wam przestudyowania traktatu, otrzymacie wszystkie niezbędne ułatwienia, nie mówiąc o grzecznościach, które są przyjęte wśród narodów cywilizowanych. By wam dać poznać i drugie oblicze tego, co myślimy, muszę tu dodać, że ten drugi pokój w Wersalu, który ma stanowić przedmiot naszych narad, zbyt drogo został okupiony przez reprezentowane tutaj narody, byśmy nie mieli dażyć jednomyślnie wszelkimi środkami do uzyskania należytego, nam uprawnionego zadośćuczynienia. Chciałbym dalej zawiadomić panów pełnomocników o przyjętym sposobie prowadzenia dyskusyi. Jeżeli ktoś z panów ma do przedstawienia ze swej strony jakieś uwagi, oczywiście zostanie dopuszczony do głosu. Nie będzie to jednak dyskusya prowadzona w żywem słowie, lecz uwagi swoje ma przedstawić na piśmie. Pełnomocnicy niemieccy mają termin 15 dni dla przedstawienia na piśmie w języku francuskim i angielskim swoich uwag, dotyczących traktatu pokojowego podzielonego według następujących kwestyj: liga narodów, granice geograficzne Niemiec, klauzule w sprawach politycznych europejskich odnośnie do Belgii, Luksemburga, Zagłębia Saary, Alzacyi i Lotaryngii, Austryi, Czecho-Słowacyi, Polski, Prus Wschodnich, Danii i Helgolandu, klauzule w sprawie Rosyi i państw rosyjskich, uznanie państw europejskich, klauzule polityczne co do spraw pozaeuropejskich, klauzule ogólne w sprawie zrzeczenia się koalicyi, sprawa Siamu, Liberyi, Marokka, Egiptu, Turcyi, Bułgaryi i Czantungu, klauzule w sprawach wojskowych, morskich, aeronautycznych, oraz kwestya jeńców wojennych i odpowiedzialności za wojnę, zabezpieczenia pokoju na przyszłość, naprawa szkód wojennych, klauzule finansowe, klauzule ekonomiczne, sprawa portów i dróg wodnych oraz żelaznych, żegluga powietrzna, organizacya pracy, gwarancye i okupacye terytoryalne, postanowienia końcowe, wykonanie postanowień układu rozejmowego, koniec wojny i stan pokojowy.

Przed upływem tego terminu pełnomocnicy Niemiec będą mieli możność odesłania swojej odpowiedzi względnie stawiania pytań odnośnie do wymienionych kwestyj. Rada najwyższa po zbadaniu uwag przedstawionych w zakreślonym terminie, udzieli delegacyi niemieckiej pisemnej odpowiedzi i wyznaczy jej termin, w którym pełnomocnicy Niemiec mają udzielić ostatecznej odpowiedzi. Dodaję, iż rozumie się samo przez się, że po przedłożeniu nam przez pełnomocników niemieckich pisemnych uwag, dajmy na to w 2, 3, 4 czy 5 dniach my ze swej strony nie omieszkamy odpowiedzieć w dłuższym terminie niż 5 dni. By niepotrzebnie nie tracić czasu na dyskusyę, będzie się rozwijać w możliwie jak najszybszem tempie we wskazanej przezemnie formie. Jeżeli ktoś ma w tej sprawie coś do powiedzenia, gdy zostanie ukończone tłómaczenie mojej przemowy, zostanie udzielone drogą pisemną.

Hr. Brockdorff-Rantzau: Proszę o głos.

Prezydent konferencyi Clemenceau: Hr. Brockdorff ma głos.

Hr. Brockdorff-Rantzau: Jesteśmy do głębi przejęci doniosłem zadaniem, dla któregośmy się tutaj z wami zebrali, a które polega na jakrychlejszem przywróceniu światu trwałego pokoju. Bynajmniej nie łudzimy się co do rozmiaru naszej klęski, co do stopnia naszej bezsiły. **Wiemy, że siła armii niemieckiej jest złamana.**

Znamy natężenie nienawiści, z którą się tutaj spotykamy i przychodzimy wysłuchać wymagań, podyktowanych przez zwycięzców, którzy zarówno każą nam jako zwyciężonym ponieść koszta, jak też będą się starać ukarać nas jako winnych. Żąda się od nas, byśmy się **sami uznali jako odpowiedzialni za wojnę. Podobne uznanie w moich ustach byłoby kłamstwem.** Daleki jestem od chęci zrzucenia z Niemiec wszelkiej odpowiedzialności za wybuch tej wojny światowej. Stanowisko dawnych rządów Niemiec z wyjątkiem zachowania się na konferencyi pokojowej w Hadze, jako też to wszystko, co one zrobiły lub zaniechały uczynić w ciągu lipca r. 1914, niewątpliwie przyczyniło się do katastrofy. Natomiast stanowczo sprzeciwiam się twierdzeniu, jakoby cały ciężar odpowiedzialności ponosiły Niemcy, gdyż naród niemiecki był przekonany, że prowadzi wojnę obronną. Nikt z nas nie stara się twierdzić, jakoby rozpętanie katastrofy datowało się jedynie od owej chwili fatalnej, w której następca tronu austryackiego padł pod ciosem mordercy. W ciągu ostatniego pół wieku imperyalizm wszystkich państw Europy stale zatruwał położenie międzynarodowe. Lekceważenie prawa narodu do stanowienia o swoim losie przyczyniło się do choroby europejskiej, która do najwyższego stopnia natężenia doszła w wojnie światowej. Mobilizacya rosyjska odebrała polityce możność uleczenia tej choroby i oddała rozstrzygnięcie w ręce władz wojskowych. We wszystkich krajach nieprzyjacielskich wśród ludności głośne były sprawozdania o zbrodniach niemieckich, rzekomo przez Niemców w czasie wojny popełnionych.

Także i my jesteśmy gotowi przyznać się do niesprawiedliwości, których się dopuściliśmy. Nie przyszliśmy tutaj, by spowodować zrzucenie odpowiedzialności na tych, którzy zarówno pod względem politycznym jak i ekonomicznym prowadzili wojnę i nie po to, aby zaprzeczyć zbrodni przeciw prawom narodów. Ponawiamy oświadczenie, złożone z początkiem wojny w Sejmie Rzeszy niemieckiej. **Uczyniono Belgii krzywdę i chcemy ją naprawić,, lecz o ile idzie o samo prowadzenie wojny, to nie tylko jedne Niemcy dopuściły się błędów.** Każdy naród europejski zna fakta i osoby, których najlepsi patryoci nie wspominają inaczej jak tylko z przykrością. Nie chcielibyśmy powiększać rekryminacyi. Jeżeli tylko od nas żąda się ekspiacyi, nie należy zapominać samego traktatu rozejmowego.

Trzeba było aż 6 tygodni, abyśmy uzyskali rozejm. **Trzeba było aż 6 miesięcy, abyśmy się dowiedzieli o waszych warunkach pokojowych.** Bezsprzecznie, że zbrodni popełnionych w czasie wojny nie da się rozgrzeszyć, lecz zostały one popełnione w czasie zapasów o zwycięstwo, w trosce o ochronę egzystencyi narodowej i w natężeniu uczuć, które zamącały całą świadomość narodów. **Setki tysiące niewalczących, którzy od 11 listopada ginęli w następstwie blokady, zostało wymordowanych z zimną premedytacyą, kiedy nasi przeciwnicy już uzyskali zwycięstwo i mieli je zabezpieczone. Miejcie to w pamięci, kiedy mówicie o odpowiedzialności i ekspiacyi. Jedynie bezstronna ankieta, komisya neutralna, przed którą mogłyby składać zeznania wszystkie wybitne osobistości dramatu, dla której wszystkie tajemnice stanęłyby otworem, byłaby w stanie oznaczyć stopień odpowiedzialności wszystkich uczestników wojny.**

Na tej konferencyi, na której jesteśmy odosobnieni, bez sprzymierzeńców i wobec przeważnej liczby naszych przeciwników, nie jesteśmy jednak bezbronni. Wy sami daliście nam sojusznika, a mianowicie prawo, które nam zostało zagwarantowane konwencyą na zasadach pokoju. Państwa ententy i ich sprzymierzeńcy w okresie od 5 października do 5 listopada 1918 zrzekli się pokoju opartego na gwałcie, a na sztandarze swoim wypisały pokój oparty na sprawiedliwości. W dniu 5 października roku ubiegłego rząd niemiecki jako podstawę rokowań pokojowych zaproponował zasady prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki. Dnia 5 listopada sekretarz stanu Lansing zawiadomił rząd niemiecki, że państwa ententy i ich sprzymierzeńcy zgodziły się przyjąć tę podstawę z dwoma zastrzeżeniami.

Zasady prezydenta Wilsona stały się więc obowiązujące dla obu stron prowadzących wojnę, tak dla nas, jakoteż i was i dla waszych sprzymierzeńców. Zasady te żądają od nas ciężkich ofiar zarówno pod względem narodowym, jak i ekonomicznych, lecz podstawowe prawa święte dla wszystkich narodów są przez ten traktat zastrzeżone. Istnieje świadomość święta, której żaden naród nie może bezkarnie naruszyć. Znajdziecie nas gotowych do zbadania na tej podstawie preliminaryów pokojowych, które nam przedkładacie, zbadania ze stanowczą chęcią do odbudowania wraz z wami tego, co zostało zburzone, do naprawienia popełnionego zła, a w pierwszym rzędzie krzywdy wobec Belgii i do wskazania ludzkości nowych celów postępu społecznego i politycznego.

Ze względu na wielorakość problemów, które nasuwa cel, do którego wspólnie dążymy, należałoby jak najspieszniej przystąpić do omówienia w specyalnych komisyach, złożonych ze znawców wszystkich zasadniczych kwestyi na podstawie przedłożonego przez was projektu. **Poza tem jednem z głównych naszych zadań będzie za pośrednictwem międzynarodowej organizacyi opieki nad życiem, zdrowiem i wolnością klas pracujących odbudować siłę ludzką wśród narodów, które brały udział w wojnie.** Zobowiązaliśmy się do tego w sposób uroczysty i jesteśmy zdecydowani wykonać to zobowiązanie w sposób umówiony pomiędzy nami. Do tego celu potrzebną jest nam współpraca tych, którzy dotychczas byli naszymi przeciwnikami.

Nie możemy dokonać tego dzieła bez technicznego i finansowego współudziału zwycięzców. Wy też nie możecie tego dokonać, jak tylko z nami. **Zubożała Europa winna życzyć sobie, aby ta odbudowa dokonała się z jak największym skutkiem i przy jak najmniejszych kosztach.** Życzenie to nie może się spełnić, jak tylko wtedy, jeżeli w sposób jasny i praktyczny przyjdzie do porozumienia co do metod, których należy użyć. Najgorszą ze wszystkich tych metod byłoby, gdyby całą tę pracę chciano przeprowadzić przy pomocy niemieckich jeńców wojennych.

Bezprzecznie byłoby to niekosztownem, lecz stałoby się niezmiernie drogiem dla świata, gdyby naród niemiecki owładnęła nienawiść i rozpacz gdyby patrzał, jak jego synowie, bracia i ojcowie jako jeńcy po zawarciu pokoju w dalszym ciągu pracują pod przymusem. Bez natychmiastowego rozwiązania tej kwestyi, która zbyt długo pozostawała w zawieszeniu nie byłoby możliwem dojście do trwałego pokoju. Rzeczoznawcy obu stron powinni zbadać, w jaki sposób naród niemiecki może zadość uczynić obowiązkowi finansowego naprawienia szkody, gdyż jeżeliby miał pod tym ciężarem upaść, to wyszłoby to na szkodę tych, którzy mają prawo do naprawy szkody i sprowadziłoby niesłychane zamieszanie w życiu gospodarczem całej Europy, bo tak zwycięzca, jak i zwyciężony powinien czynić zarządzenia zapobiegawcze przeciw temu niebezpieczeństwu i jego niechybnym następstwom. Jedyny na to sposób jest uznać bez zastrzeżeń solidarność ekonomiczną i społeczną narodów, jakoteż wolny dla wszystkich dostęp do Ligi narodów.

Panowie! Wzniosła myśl wyjścia ze strasznej katastrofy historyi światowej przez utworzenie Ligi narodów została sformułowaną i oblecze się w czyn. Stanie się to tylko wtedy w całej pełni, kiedy dostęp do związku narodów będzie wolny dla wszystkich narodów dobrej woli. Wtedy tylko o wszystkich, którzy polegli w tej wojnie, będzie można powiedzieć, że nie zginęli nadaremnie.

Naród niemiecki gotów jest przyjąć ciężkie przeznaczenie, byle tylko nie została naruszoną podstawa pokoju, co do której zapadła już zgoda. Pokój, który nie mógłby być wobec całego świata w imieniu prawa usprawiedliwiony, budziłby przeciw sobie coraz to nowy opór. — Nikt nie byłby w stanie podpisać go z dobrej woli, ponieważ byłby on niewykonalny. Nikt nie byłby w stanie wziąć na siebie odpowiedzialności za jego podpisanie, która już mieści się w samym fakcie podpisania traktatu. Zbadamy dokument, wręczony nam w dobrej wierze i w nadziei, że ostatecznym rezultatem naszego zejścia się tu będzie podpisanie przez nas wszystkich traktatu.

Prezydent Clemenceau: Czy niema już żadnych innych uwag?

Hr. Brockdorff-Rantzau: Co do mnie już żadnych!

Straty Niemiec na rzecz Polski.

Wiedeń, 9 maja. (Tel. pryw.) »N. Freie Presse« pisze: Ogromnie bolesnem jest żądanie koalicyi, by Niemcy odstąpili Śląsk Górny z bogatemi kopalniami węgla na rzecz Polski. Bolesną jest również utrata Gdańska, który ma zostać wolnem miastem, pod silnym wpływem Polski. Bolesną byłaby utrata Prus zachodnich z ludnością przeważnie niemiecką i protestancką, utrata Poznania i Prus wschodnich. Niemcy wogóle według projektu traktatu pokojowego, najwięcej ziemi tracą na rzecz Polski. Polska dostanie od Niemców około 50.000 kilometrów kwadratowych ziemi z ludnością 3 i trzy czwarte miliona.

Paderewski przy wręczeniu traktatu.

Wiedeń, 9 maja (PAT). Biuro koresp. donosi z Paryża:

Na wczorajszem posiedzeniu, na którem wręczono warunki pokojowe delegatom niemieckim, był także obecny prezydent polskich ministrów Paderewski.

Z frontów wschodnich.

Warszawa, 9 maja. (PAT). Komunikat sztabu generalnego z dnia 8 maja:

Front galicyjski. **Na froncie galicyjskim nieprzyjaciel zdołał umocnić się na swoich nowych pozycyach.** Ściągnąwszy znaczne rezerwy na rozmaitych odcinkach frontu, **silnie zatakował nasze linie. Na północnym odcinku Lwowa w ciągu nocy silny oddział ukraiński zaatakował Grzedo, oraz pozycye nasze na zachód od tej miejscowości, zmuszając po zaciętej walce naszą załogę do cofnięcia się.** Po świetnie przeprowadzonym kontrataku przy współdziałaniu artyleryi lwowskiej, **nadeszły nasze rezerwy i odzyskały z powrotem utracone pozycye. Na południe od Lwowa nieprzyjaciel zaatakował również nasze pozycye pod Pasiekami Zubrzyckiemi i usadowił się w przednich ich częściach.** Natychmiastowy kontratak wyparł go do pozycyj wypadowych. — Pod Chyrowem atakowali Ukraińcy nasze placówki, zostali jednakże odparci.

Front wołyński. Skoncentrowawszy w rejonie Uhrynowa Waręża bardzo znaczne siły, nieprzyjaciel zaatakował nasze linie obronne na północ od wsi Zubże, Oszczew i Dołhobyczów. **Nasze bohaterskie oddziały odparły trzykrotnie zacięte ataki nieprzyjacielskie, lecz pod naporem parokrotnie przeważającego nieprzyjaciela zmuszone były do opuszczenia Zabża i Oszczewa.** Zacięte walki s ąwtoku.

Front litewsko-białoruski. **Bez** zmiany.

Zastępca szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Sojusz obronny koalicyi.

Wiedeń, 9 maja (PAT). Wied. Biuro koresp. donosi z Paryża:

Reuter donosi: Oprócz gwarancyj, wymienionych w traktacie pokojowym, **zobowiązali się** prezydent Stanów Zjednoczonych **Ameryki i** prezydent ministrów Wielkiej Brytanii zaproponować senatowi Stanów Zjednoczonych względnie parlamentowi angielskiemu zawarcie układu, który będzie wymagał aprobaty rady związku narodów, w którym **państwa te zobowiążą się pośpieszyć Francyi natychmiast z pomocą, jeżeliby Francya miała być narażona na ponowny atak ze strony Niemiec.**

Nowy wniosek w sprawie Rjeki.

Londyn, 9 maja (PAT). Reuter donosi z Paryża:

Ambasador francuski w Rzymie postawił wniosek, **aby Rjeka była do roku 1973 administrowana przez Włochy w charakterze mandataryusza związku narodów. Do tego terminu ma być w odległości kilku mil od Rjeki wybudowany nowy port dla Jugosłowian,** poczem Rjeka przypadnie Włochom. Włochy godzą się na pertraktowanie na tej podstawie.

Kontrrewolucya w Rosyi.

Sztokholm, 9 maja. Wedle informacyj, które nadeszły do Helsingforsu, **armia czerwona została rozbita, rząd rad upadł. Lenin został wzięty do niewoli, Trockij został zamordowany. Wedle innej wersyi, Trockij miał popełnić samobójstwo.**

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca.
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi)

†

Wanda z Meklemów Kublowa

wdowa po Dyrektorze wojskowym, najlepsza, najukochańsza matka

po długich a ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zgasła dnia 30 kwietnia 1919 r.

Pogrzeb odbył się we Lwowie w sobotę dnia 3 maja 1919 r., o godzinie 10-tej przed południem z domu żałoby przy ulicy Modrzejewskiej l. 7 na cmentarz Łyczakowski. O tem zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych w bezgranicznym bólu pogrążeni

córka, syn i rodzina.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

za duszę ś.p. Zmarłej odbędzie się w piątek dnia 9 maja 1919 r., o godzinie 9-tej rano w kościele św. Maryi Magdaleny.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Lwów, dnia 2 maja 1919 r.

Zdolny elektromechanik
kawaler, lat 32, Polak, z długoletnim doświadczeniem przy montażach, instalacyach wszelkiego rodzaju i pracach mechanicznych, poszukuje posady. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod „Elektromechanik". 4983 1 2

Sklep wyrobów metalowych
galanteryi stalowej i lukusowej, przedmiotów dla wojska i prywatnych, z doborową klientelą wyrobioną (interes prosperuje, i dobrze się rozwija), w centrum miasta większego, za cenę 80.000 rubli sprzeda firma J. Ropski, ul. Szewska L. 5. 4940 1 3

4 metry materyi
wełnianej, granatowej, dam za wyszukanie mieszkania 2—3 pokoi i kuchni z elektryką, od 15 czerwca w Krakowie. Zgłoszenia pod 4 metry przyjmuje Admin. „N. Reformy". 4945 1 2

Dom parterowy
wraz z ogrodem, przy ul. Prochowej L. 27, Kraków-Grzegórski, do sprzedania. 4946 1 2

Przyjmę
kilkanaście dziewcząt od lat 14 do preparowania korzeni łopianowych. Warunki według umowy. Pierwszeństwo mają sieroty po poległych żołnierzach. Zgłoszenia do zakładu fryzyersko-kosmetycznego
Fr. Budziaszek
przy ul. Grodzkiej L. 8.
4942

Fabryka pieców kaflowych
I. Radwańskiego
Kraków, ul. Wygoda L. 3
Dz. III, dawniej Wróblewski, przyjmuje wszelkie roboty kaflarskie, nowe i stare. Ceny niskie, wykonanie staranne i punktualne. 4939 1 4

Szukam panny
dochodzącej, dla 2 chłopczyków 5 i 7 lat, w godzinach przed- i popołudniowych. Zgłoszenia przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 4957 1 2

Osoby inteligentnej
do 3 dzieci, od 2 do 6 lat (może być także dochodząca), poszukuje W. Pietruszka, Kraków, ul. Szoseńska L. 7. 4958 1 3

Słomy
prasowanej, w większej ilości dostarczy w przeciągu kilku dni firma: „Labor", Kraków, ul. Czarnowiejska L. 30, I p. Oferty przyjmuje się tylko od władz wojskowych, instytucyj rządowych i autonomicznych. Kółek rolniczych. 4920 1 2

Jest do sprzedania
dom budowany, starszy i dobudowany nowy, obok stacyi kolejowej, przy rządowym gościńcu, z ogrodem jeszcze na dwa frontowe budynki, z koncesyą na wyszynki i trafikę. Wiadomość Muszyńska, Kraków, ul. Straszewskiego 5. 4943

Przyjmuję futra
i odzież zimową na przechowanie przez lato. Przyjmuję też do garbowania i farbowania skórki z lisów, tchórzy, kun, królików, kotów i t. d., oraz kupuję.
W. Sznajdrowicz
skład futer
Kraków, Rynek l. 29.
4975 1 2

Koncypient
po powrocie z wojska, poszukuje odpowiedniej posady. — Zgłoszenia pod Dr F. przyjmuje Administr. „N. Reformy". 4994 1 3

Dam 2000 koron
za wyszukanie mieszkania z 5—6 pokoi z komfortem, dla lekarza. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod A. P. 4985 1 2

Poszukuje się
korespondentki polsko-niemieckiej, piszącej biegle na maszynie. Zgłoszenia listowne pod „Z." przyjmuje Administracya „N. Reformy". 4971 1 3

Za odstąpienie
3 pokoi z kuchnią, z komfortem, dam tysiąc koron gotówką i odstąpię dwa pokoje z kuchnią, bez komfortu. Zgłoszenia pod G. F. przyjmuje Administracya „N. Reformy". 5007 1 2

Przystąpię do spółki
sklepu, kina, dzierżawy pensyonatu lub t. p. z kilku tysiącami koron zaraz. Współpraca zapewniona. Zgłoszenia: Kawita, p. Radawa koło Jarosławia. 4833

Dr praw
z odbytą praktyką sądową, poszukuje posady koncypienta lub w przedsiębiorstwie przemysłowem. — Zgłoszenia pod „Dr M. W. Nr 1026" przyjmuje biuro ogłoszeń M. Dukes Nachf. A. G., Wiedeń I/1.
4974

Pierwszy handlowy
radiotelegram
z Ameryki
Aksman-Krakow-Polska
Przyjemnie mi donieść, iż nasze biuro zakupów od dnia 1 kwietnia b. r. w pełnym toku i sprawnie funkcyonuje.
Dom handlowy Ludwik Aksman
Przedstawiciel Eye Water
New York.
4827 3 3

Najkorzystniej zakupują P. T. Odsprzedawcy
mydła toaletowe
tylko z markami fabrycznemi pierwszorzędnej jakości u firmy
B. Gross, Kraków, Grodzka 59
fabryczny skład mydeł toaletowych. 4897 1 8

Panna
znająca buchalteryą i pisząca bardzo biegle na maszynie, poszukuje posady w godzinach popołudniowych. Zgłoszenia przyjmuje Admin. „N. Reformy" pod „Buchalterka 55". 5002 1 2

Potrzebna
stała praczka hotelowa do hotelu „Warszawskiego", za dobrem wynagrodzeniem, od 15 maja 1919 r. Zgłoszenia: między godz. 2—5 u portyera hotelu „Warszawskiego". 4952 1 3

Gramofon
prawie nowy, i 20 płyt okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: L. Majkowa, ul. Zwierzyniecka l. 8, II piętro, of. 4961 1 3

Skomasowany
majątek 100 morg., w cudownej okolicy i położeniu, przy stacyi kol., z mur. bud. mieszk. i gosp., żywym i martwym inwent., tresc. obok Krakowa, do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje Biuro ogłoszeń J. Hopcesa i Salomonowej pod „Skomasowany". 4969

Do sprzedania
parcela budowlana, na której stoją dwa domy parterowe, drewniane, drzewa owocowe, a ogrodem warzywnym lub bez. Wiadomość: ul. Czarnowiejska 42, parter. 4987 1 3

Ceramik
z 15-letnią praktyką w większych przedsiębiorstwach, poszukuje odpowiedniej posady. Adres: Ceramik poste restante Lipnica. 4364 1 3

Inteligentna panienka
władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady do dzieci, tylko na wieś. Zgłoszenia: Emilia Kozłowska, Biała, Żywiecka 7.
4976

OSOBA
w średnim wieku wyjedzie najchętniej do Rabki. Może się zająć chorą osobą, dziećmi lub zarządem domu; umie szyć i fryzować. Zgłoszenia: Kraków, ul. Sajak l. 49, Czosnkowski, dla K. B. 4979 1 3

Potrzebna krawcowa
na wieś, za dobrem wynagrodzeniem. Wiadomość: ul. Krowoderska l. 59, II p. (właściciel domu) przed południem. 4988 1 5

Pokoje umeblowane
z utrzymaniem, są w pensyonacie przy ul. Wolskiej 15. 4991 1 2

Do wynajęcia
2 pokoje z kuchnią, z meblami, od 1 czerwca do września, tylko dla dwóch osób. Ul. Krzywa l. 5, I p., drzwi 1. Oglądać zaraz od g. 2—6.
4995

Koza rasowa
(saneńska) mleczna, do sprzedania z braku paszy. Wiadomość: Zwierzyniec, ul. Królowej Jadwigi l. 9.
5001

Poszukuję
kierownika, fachowca, do mniejszej cegielni koło Krakowa. Zgłoszenia przyjmuje Administr. „N. Reformy" pod „Cegielnia". 4997 1 3

Ukończony prawnik
z jednoroczną praktyką notaryalną, poszukuje posady kandydata notaryalnego, najchętniej na prowincyi. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Administr. „N. Reformy" pod Prawnik. 4826 2 2

Ozdoby wojskowe,
Maciejówki,
Kompletne umundurowania P. T. Oficerów poleca pierwszorzędny zakład uniformowy
A. Bross, Kraków,
ul. Floryańska L. 44, tuż obok Bramy Floryańskiej — tel. 3269. 83 17 0

ANTYSEPTYCZNY!
Bez wszelkich szkodliwych domieszek, sporządzony pod kontrolą lekarską
PUDER dla dzieci „DERMA"
(Pudełko K 2·50)
wyrobu laborat. chem.-kosm. „Derma" (St. Studnicki, dr med. J. Czernik). **Do nabycia w aptekach, drogueryach i perfumeryach.** 4647 2 4

Krakowski zakład czuwania i ochrony
Kraków, Rynek gł. 22.
1) Dział straży nocnej:
Czuwanie nad całością i bezpieczeństwem sklepów i domów przez kwalifikowanych przez władzę zatwierdzonych strażników.
2) Dział ochrony ubezpieczonych:
Udzielanie porad i informacyi w sprawach ubezpieczeniowych wszelkiego rodzaju oraz zastępstwo stron przy wypadkach szkodowych. 4753 2 5

Dnia 16, 17, 18, 19 i 20 maja
będzie się przyjmować zamówienia na wyroby cukrowe **warszawskich fabryk**, wybór duży.
Ceny bardzo przystępne.
Józef Szwed & Sp.
4902 1 6 **Kraków, Hotel Krakowski.**

Przedsiębiorstwo
malarsko-dekoracyjno-lakiernicze
K. MIKULSKIEGO
Kraków, ul. Rajska 20
podejmuje się robót w zakresie malarstwa kościelnego, teatralnego, pokojowego, lakiernictwa budowl., portali, mebli, szyldów i t. p. Kosztorysy i projekty wykonuje się bezinteresownie. Roboty przeprowadza się w całej Polsce.
Telefon Nr 2892. 4334 3 10

FRYZYER
były współpracownik firmy Wiśnida, ostatnio w hotelu Francuskim, objął pod własnem kierownictwem **Zakład fryzyerski firmy Łaźniek, Kraków, ul. Szewska 4.** Salon męski, hygienicznie urządzony, prowadzony przez pierwszorzędne siły. Gabinety dla Pań do czesania i manicure. Perfumerya i galanterya w wielkim wyborze.
Z poważaniem
4765 3 0 **Adam Rzewski.**

Świerzb
szybko i radykalnie usuwa maść z kogutkiem **aptekarza A. Gąsowskiego z Warszawy.** — Nie plami bielizny i ma przyjemny zapach. Żądać w aptekach i drogueryach maści przeciw świerzbowi, **zawsze z marką „Kogut".** 4539 5 15

Ojców.
Zakład leczniczy
gruntownie odnowiony, **otwarty zostanie 8 maja b. r.**
pod kierunkiem
Dra St. Kozłowskiego.
Bliższych informacyj udziela Zarząd. Adres: Ojców, poczta Zabierzów pod Krakowem lub poczta Skała. Dojazd z Krakowa końmi. Odległość 18 km. 4692 3 3

GRUNTA PRZEMYSŁOWE
z torami przemysłowymi za Podgórzem, w obrębie Wielkiego Krakowa, położone częściowo nad Wisłą, ma na sprzedaż „Płaszów, Spółka z ogr. odp. w Krakowie". Na terenach znajdują się pokłady znakomitej gliny, nadającej się na wyrób dachówek i na wyroby ceramiczne. Informacyi udziela Biuro Spółki, ulica Posalska L. 20 i kancelarya adw. dra Nitscha, Kraków, Rynek 44. II. 8304 13 29

POT i niemiłą **WOŃ**
z nóg, rąk i pach znakomicie usuwa i zapobiega im powszechnie znany
„SUDORYN"
w pudełkach z sitkiem 4575 3 25
wyrobu farmac. labor. **„Ap. KOWALSKI"** w Warszawie.
Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i perfumeryach.
Sposób użycia dołączony do każdego pudełka.
Ostrzeżenie! **Środki podobnych nazw należy odrzucać jako naśladownictwa.**

„Uczciwość"
Agencya handlowa i Biuro sprzedaży i kupna, Tarnów, Podwale 3
ma do sprzedania i zaraz do objęcia realność, 25 minut od Krakowa 3½ morga pola z ogrodem owocowym, willę w Ostrzy w ogrodzie, dworek w ogrodzie owocowym w Radziszowie. — Poszukuje do kupna willi w Zakopanem, folwarków i kamienic. 48·3 2 2

Zawiadomienie.
Zawiadamiam niniejszem P. T. Panie, iż z dniem 1-go maja przeniosłam moją **pracownię sukien damskich Michaliny Chwałek** z ul. Grodzkiej l. 13, na ul. Floryańską L. 43, front. — Polecam się nadal łaskawym względom P. T. Pań.
4879 3 3 Z poważaniem **Michalina Chwałek.**

IWONICZ
od 1 maja b. r. otwarty!
Pensyonat „Zofijówka"
poleca słoneczne pokoje z utrzymaniem. Przyjmuje także same dzieci od lat 10-ciu. Opieka rodzicielska zapewniona. Zgłoszenia do 1 maja pod Klara Studencka, Nowy Sącz, później Iwonicz. 3695 9 10

Niezawodny środek przeciwko duszności, kaszlom, kokluszom, katarom i zapaleniom oskrzeli
„Granulki Russyana"
(Granules sulphoris aurati benzoinati) 3579 11 0
wyrobu labor. farmac. **„Ap. Kowalski"** w Warszawie
Sprzedaż w aptekach i składach apt. — Sposób użycia dołączony do każdego pudełka. — Główny skład w hurtowym składzie aptecznym **M. Goldberg i A. Sołecki, Warszawa,** ul. Senatorska 6.

Poważna firma polska
przyjmie przedstawicielstwo z działu olejów i tłuszczów oraz wszelkich **artykułów chemicznych.** Warszawa, ul. Sienna 24. Inżynier Teodor Merzlowicz 4·7·1 2

Polskie Główne Biuro kupna i sprzedaży realności, will folwarków, lasów
Jan Ropski
w Krakowie ul. Szewska l. 5
kupuje i sprzedaje realności, wille, dobra, lasy i. t. d. Adres dla telegramów: Ropski Kraków. Telefon Nr 2248 Biuro otwarte cały dzień od 8-mej rano do 8-mej wieczór
4560 4 15

Krajowe kopalnie węgla w Spytkowicach poszukują **zaraz** dla prowadzenia montaży i warsztatów rutynowanego
elektromontera
z praktyką przy ruchu maszyn i przy prądzie o wysokiem napięciu.
Zgłoszenia pisemne lub osobiste w Dyrekcyi krajowych kopalń w Krakowie, ul. Szewska 1, III p., od godz. 10—12 rano. 4544 3 2

Kaszel, chrypkę, duszność
usuwają **„Belgijskie pastylki"** z kogutkiem aptekarza **A. Gąsowskiego z Warszawy.** Sprzedaż w aptekach i drogueryach.
4538 5 15

OGŁOSZENIE.
Biuro Komisyi dla przemysłów papierniczych i graficznych przy Oddziale Małopolskim Sekcyi odbudowy przemysłu, Ministerstwa przemysłu i handlu **w Krakowie,** posiada do rozdziału pewien zapas papieru płaskiego drukarskiego i komercyalnego.
W rozdziale uwzględnione będzie przedewszystkiem zapotrzebowanie urzędów państwowych, szkół, a następnie drukarń i biur prywatnych.
Umotywowane zgłoszenia o przydział wraz z podaniem posiadanych zapasów wnosić należy pisemnie pod adresem powołanego biura w Krakowie, ulica św. Marka 34, I p. (szkoła św. Scholastyki) do **dnia 15 maja 1919 r. włącznie.** 4856 2 3

POLSKIE
Towarzystwo Handlowe T. A.
w Krakowie, ul. Sławkowska 1.
Biuro sprzedaży żelaza hut śląskich i galicyjskich.
Żelazo walcowane (płaskie, okrągłe, kwadratowe)
Kształtniki i dźwigary
Szyny kolejowe, kopalniane, podkłady i zwrotnice
Konstrukcye żelazne
Żelazo na zimno walcowane
Żelazo na podkowy
Osie wozowe (zwykłe i apretowane)
Obręcze kół, kute
Sruby i nity
Drut (walcowany, ciągniony i w powłoce metalowej)
Gwoździe
Blacha (gruba, cienka i ocynkowana)
Rury lane (wodociągowe, gazowe i odpływowe)
Odlewy dla kolei państwowych
Odlewy handlowe (płyty kuchenne, ramy, ruszta)
Pólfabrykaty
Surówka i hematyt 4136 7 8
Wysyłka tylko w ładunkach całowagonowych.

Asystent farmacyi
przyjmie posadę lub zastępstwo zaraz. Zgłoszenia pod „Asystent", Nowy Sącz. 4820 1 4

Inteligentna panna
córka obywatela przyw., umiejąca szyć, oraz znająca się na gospodarstwie, poszukuje odpowiedniej posady do dworu chętnie w Królestwie Polskiem. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod W. Z. 4829 3 3

Zarejestrowana Kasa zapomogowa dla chorych przy Stowarzyszeniu kupców i młodzieży handl. zwołuje, celem wyboru delegatów, drugie
Walne Zgromadzenie
w sobotę dnia 10 maja 1919 r. o godzinie 8 wieczór przy ulicy Smoleńsk 19 **bez względu na ilość zgromadzonych,** na które zaprasza
4951 **Zarząd.**

Pierwszorzędne przedsiębiorstwo
poszukuje na stałe do natychmiastowego objęcia, 3 ewent. 4 ubikacyj nadających się na cele biurowe, możliwie w centralnem położeniu. Zgłoszenia pod E. M. przyjmuje Administracya „N. Reformy". Pośrednictwo sowicie wynagrodzone.
4814 2 3

Pokój
przyzwoicie umeblowany, z elektr. oświetleniem, do natychmiastowego objęcia, za dobrą opłatą, na stałe poszukiwany. Zgłoszenia pod E. M. przyjmuje Admin. „N. Reformy".
4813 3 3

Beczki próżne
naftowe, olejowe, smołowcowe zakupuje firma Jan Gondzicki w Krakowie, przy ul. Dietlowskiej L. 30. 4809 5 5

Krynica.
Pensyonat „Willa Krakus"
zostaje otwarty z dniem 15 maja. Pokoje wraz z całem utrzymaniem. Kuchnia wyborowa. Aprowizacya zapewniona. Zgłoszenia: „Willa Krakus". 4793 2 3

Poszukuje się
kasyera tartacznego, obeznajomionego dokładnie z prowadzeniem manipulacyi kancelaryjnej tartaku parowego, oraz kubikowaniem drzewa okrągłego i materyałów tartych. — Warunki i odpisy świadectw, które nie będą zwrócone, nadsyłać do zarządu tartaku parowego Zygmunta hr. Zamoyskiego w Nowej Grobli ad Jarosław. 4789 3 3

Kupię interes
sklep, restauracyę lub kawiarnię. Zgłoszenia z grzeczności: H. Jurkiewicz, Nowy Targ. 4788 3 3

2 kamienice
i willa do sprzedania. Wiadomość: Dr Zapała, Kraków, ul. Gołębia 14.
4777 4 5

Willa w Zakopanem
do najęcia i sprzedania. Wiadomość: Dr Zapała, Kraków, ul. Gołębia 14.
4778 4 5

Poszukuje się
dzierżawy folwarku 40—60-morgowego, wraz z budynkami gospodarskimi i z domem mieszkalnym w zachodniej Galicyi lub w Królestwie. Pośrednictwo niedopuszczalne. Zgłoszenia pod „Rolnik 56" przyjmuje Administracya „N. Reformy".
4617 6 6

Kupuję garderobę
męską, damską, używaną, oraz obuwie. — Zawiadomienie korespondentką: Dobrowolski, Kraków, ul. Mikołajska L. 10. 4423 0 10

Gorzelnik
z teoryą, długoletnią praktyką, obznajomiony w gospodarstwie, żonaty, poszukuje posady od 1 lipca lub wcześniej. G. P. 55. poste restante Kraków. — 4952 1 3

Rutynowana kasyerrzyka
władająca doskonale językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, obznajomiona z wszelkiemi robotami biurowemi, poszukiwana dla wielkiego przedsiębiorstwa, za dobrą płacą. Natychmiastowe wstąpienie. Zgłoszenia pod S. H. przyjmuje Administracya „N. Reformy".
4815 2 2

Poszukuję
inteligentnej panny do 8 letniej dziewczynki i do pomocy w gospodarstwie. Zgłoszenia osobiste w godzinach popołudniowych, ul. Zielona L. 11, I p., na lewo. 4518 3 3

Rutynowany buchalter
poszukuje zajęcia na godziny. Zgłoszenia pod **I. 2. 12.** przyjmuje Admin. „N. Reformy". 4516 3 3

Pracownia
St. Kłapówny przyjmie panienkę do szycia i nauki. Rynek gł. L. 16. Dom firmy Linoleum. 4823 2 2

Ważne dla wyjeżdżających do Wiednia!
W zamian za mieszkanie w Krakowie **z trzech do pięciu pokoi,** oddam mieszkanie z pięciu pokoi i kuchni z komfortem we Wiedniu (w śródmieściu). Zgłoszenia listowne Dobelska, Kraków, ul. Floryańska L.
4811 5 3

Pianino
Stingla do sprzedania. Podgórze, ul. Lwowska L. 19, II p., od godz. 3—6 po poł. 48·4 2 2

Apteka w Przeworsku
przyjmie natychmiast asystenta (kę), katolika, Polaka. 4361 2 4

Gospodyni
starsza, obeznana z prowadzeniem kuchni, znajdzie umieszczenie wraz z utrzymaniem i mieszkaniem w handlu pod firmą Antoni Fraso w Krakowie, ul. Grodzka 37. 4525 2 2

Pokój kawalerski
z całym komfortem, do wynajęcia zaraz wraz z całem utrzymaniem. Ul. Kremerowska L. 12, III piętro.
48 6 2 2

Pensyonat „Smreków"
w Zakopanem
poleca pokoje słoneczne z utrzymaniem. 4538 2 6

Za wyrobienie posady
technicznej lub biurowej dam 1500 K. — Zgłoszenia pod A. B. przyjmuje Admin. „N. Reformy".
4845 3 3

Chłopczyk
jednoroczny, katolik, sierotka (ojciec poległ na wojnie, matka umarła), ładny i zdrowy, do oddania za swego uczciwej, polskiej rodzinie. Katarzyna Zmarzlińska, Kraków, Grzegórzki, ul. Żółkiewskiego L. 66. 4840 2 0

Apteka w Brzeszczach
poszukuje na stałą posadę zaraz **asystenta,** ewentualnie młodszego **magistra** lub **magistry.** 4841 9 3

Willa umeblowana
w Krynicy
do wynajęcia na pensyonat. Wiadomość: H. H., ul. Bracka 3, II p., codziennie, od g. 5—6. 4490 2 5

Znakomite piwo z browaru
K. Szwede w Częstochowej
oferują w całych wagonach
R. Kelleros i Ska, Kraków-Podgórze, Rynek gł. 15
po cenach umiarkowanych. 4782 4 4

Nadszedł świeży transport
WIN MSZALNYCH
hegelajskich i tokajskich do firmy
H. Fritsch w Krakowie, Mały Rynek.
Ręczy się za jakość i prawdziwość pochodzenia.
4803 4 0

OGŁOSZENIE.

Wydział powiatowy w Wadowicach wzywa p. Dra Adama Deisenberga, lekarza okręgowego w Lanckoronie do powrotu do służby i objęcia posady w terminie do dnia 15 maja 1919, z tem zagrożeniem, że gdyby się nie zgłosił w oznaczonym terminie, uznanym zostanie za zrzekającego się posady.

Wadowice, dnia 26 kwietnia 1919 r.

Prezes:
4855 3 3 **Bobrowski.**

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 16. — Czcionkami drukarni L. K. Górskiego.